



Народне свято в Ансонії, Конн.

Там де спочивають тлінні останки бл. п. о. Антона Бончевського, що в народній службі положив життя, обходила Американська Русь піднесе свято. Се сема річниця смерті того щирого народного діяча. Того гарного обходу не забуде Ансонія, не забудуть і гості та не пожалують ті, що прибули.

Обхід розпочав ся 21-го лютого с. р. о 8-ій год. вечером парастасом в місцевій церкві. Нарід виповнив святочно прибрану церкву, на тетраподі образ покійника і знамена священничого уряду; вісьмох священників з Вп. о. Підгорецьким на чолі стає до парастасу. Співас місцевий хор, — учитель і диригент Вп. Володимир Каськів веде, брат його і гість Вп. Теодозій Каськів супроводить: спокійно і поважно лє ся сей спів жалібний і переймає серце. Горячою промовою о. Підгорецького про покійника закінчила ся 1-а часть обходу в церкві. Нарід поспішив на галю. На підвішенню прибранім цвїтами і деревцями ставник. На нїм в зелені і живоцьвїті образ о. Антона. Очи лагідні а повні жару, уста неначе отворають ся привітати мило тих, що зїбрали ся тут задля Него. Побіч прекрасний вінець від Ансонійських парохіян з живого цвїту. На синьо жовтїй руській ленті видно напись:

Свїточови і Просвїтителеви, Провідникови і Робітникови, — Найліпшому Синові Руси!"

Настрій поважний і святочний, всі переняті повагою свята.

Словом місцевого священника починаєсь Вечір.

„Ми зїбрали ся тут — казав — щоби помянути і звелічити пам'ять найліпшого сина Руси, горячого патріота і просвїтителя Американської Руси, першого провідника ансонійської громади. Не забутої пам'яті О. Антін Бончевський заслужив ся високо своему народови і показав ся своєю працею, ідеєю і чистим характером правдивим великаном духа. Вихований в давній, рідній нашій вітчизні, не лишив ся там на жите спокійне, повне признання і повне пошести, а прийшов в чужину між свій нарід, бідний і погорджений. Він вирік ся всіх принад свого життя і особистого щастя і станув до праці між своїми Братями.

Його труди і праця звісні цілій Американській Руси, піднесу його патріотизм і посв'яту:

Під жаром праці для свого народу і нашої громади, під жаром любови для своїх Братів упав великий патріот. Не оцінима є праця і заслуга великого покійника для нашої ансонійської громади. Він поставив основу всієї доброї роботи — і можна сказати сміло — все, що маємо, завдячуємо йому. Покій праведникови, а душа його нехай простить всім, що в слабости серця проти Нього зрїшили.

Він лишив нам заповіт, кріпко держати ся віри наших батьків, твердо хоронити свій обряд і бути щирими синами свого народу, не московщити ся, не мішати ся з иньшими народами.

Така була ціль його життя, такий шлях, який нам вказав. І сповняючи бажанє його серця, ідучи тою ясною дорогою, звелічимо найкрасше пам'ять провідника і Батька нашого. Смерть, що постигла його в цвїті життя, не дала йому бачити плодів того засіву, який кинув. Наше діло, не дати засівови змарніти, але плекати його на славу народа.

Нехай завжди перед нашими очима і наших дітей стоїть, як то покійний о. Антін віддав свою будучність, здоровлє, щастє і жите для добра народу. —



О. ант. бончевський.

Не дивно отже, що смерть його потрясла глибоко серцями всіх синів Американської Руси. Не дивно є що похорон його став величавою маніфестацією цілого руського американського народу. Не дивно, що пам'ять його жє і жити буде завжди жива та свіжа між нами.

Ми хилимо чоло перед його ідеями, чистотою його характеру і правдою, перед його горячою любовю до свого народу і його заслугою.

Дух провідника і Пастиря нашого нехай витас між нами і овїє нас любовю народної справи і охотою наслідувати ясне його жите!

Честь Твоїй пам'яті, Батьку наш Антоне, і мир Твоїй душі! Слава Тобі, — Ти правий і добрий Сину Руси! Слава від нас і грядучих поколінь!"

Тепер залунав величний псалом „Слава во вишних Богу“, — так відповідний до хвилі. Гарний спів. Видно, що хоч тяжкі ще умовини нашого громадського життя на чужині, але пісня наша може стояти високо.

Дальша точка, се гарна деклямація виголошена звісним з народної роботи Вп. Мартином Пелехом з Дербі, Конн. Він віддав з перенятєм стих Б. Грінченка „Хлібороб“.

Оплекки нагородили декляматора.

Гарно вразив всіх слїдуючий хоральний кусник: „Як славен“, — згармонізований диригентом хору „Вп. Володимиром Каськовим. Слїдно було тут вишколене хору, — гарно вирізняли ся сопрани.

В тім місци на жаль вкоротилась програма. Тут відпало слово від парохіян і деклямація, обі точки задля несподіванї недуги тих, що мали виступити. Деклямація, яку мав виголосити Вп. Алексій Горбаль з Дербі, Конн. зложеній в той час тяжкою недугою, мала бути слїдуюча:

Над гробом труниці стоїть,
а в труниці наш Батько спить;
а Йому над головою
стали люди з хоругвою,
з віпочками з свїчечками
і горячили ся з ками
всі сердечно плачуть.

У чорний грїб слєза паде,
у родину наш Батько їде.
І земля його приймає
і до лона пригортає,
марне личенко цїдує,
і тихесенько сумує:
Мир Тобі, мій Сину!"

„Солодко спи, Ти Сину мій!
кєроткий а важкий вік Твій
не сплєв Тобі із рож долі:
Ти бивсь проти злої волі,
проти зради і облуди;
в праці видихав Ти груди
За свїй лєд незрячий“.

„Твій Май пройшов без цвїточки;
Ти бивсь на свїт, жєв з кліточни
пташка з зломаним крилом,
і на труд Твій холодом

легот долі не повїяв —
в праці Ти жите висїяв,
добрий мій орачу!"

„Спи, любий Сину мій! Сей свїт
скосив барвінковий Твій цвїт.
Спи! я буду колосати,
Спи! — солодко в Мамі спати...
Тут нема борби і болю,
тут одно мир і воля...
Сни серце горяче!"

Милою несподіванкою був виступ і промова Вп. о. Підгорецького з Нью Йорку, товариша і друга Покійника. Він представив діле жите Покійного, освїчуючи мило і ясно кожду хвилину, малюючи навіть душевні переходи Дорогого о. Антона, відомі йому як другови.

О. Антоній Бончевський родив ся 1871 р. в Угнові, повіта равського, в Галичині. Нормальні школи скінчив в родиннім місті а в році 1883 поїхав до Львова і там записав ся до академічної руської гімназії, котру скінчив матурою (іспитом зрілости) в р. 1890.

Покійний о. А. Бончевський так любив читати і так інтересував ся появою кождої руської книжки чи газети, що нераз відмавлєв собі найкєнечніших потреб до життя, щоб лиш можна було купити за що книжку чи газету. Сеся охота до читання та до науки не покидала його пізнійше, коли був в духовній семінарії та став священником. По скінченню гімназії учив ся на львівськїм університеті (найвиспа школа) теології через чотири роки. В тім часі був членом студентського Товариства „Академічна промада“, належав до семінарицької читальні, читав багато та живо інтересував ся змаганнями тодішньої руської молодїжи, беручи сам у тім руху чинну участь.

В р. 1894 перемиський єпископ Ю. Пелеш висвятив його на священника і взяв його за свого капеляна. На тїй посаді перебував до 1895 р., в котрїм то році перейшов до містечка Варяжа, повіту Сокаль. Ту покійний розпочинає свою просвїтну діяльність. Засновує читальні в Варяжи і Городищу, їздить в околиці на духовні місї, а щоби нарід усвідомити політично, устроює численні віча. За ту його діяльність сокальський староста страшно його зненавидів і починає його переслідувати. Та бл. п. о. А. Бончевський не був з тих, що лякають ся. Працює над народом дальше, через що доводить старосту до такої лєги, що той оскаржує його до консисторії і до намісництва. Оборона бл. п. о. Бончевського була так свїтла і основана на так ядерних і правдивих фактах, що не спав йому за те ані один волосочок з голови, а противно показало ся, що оскарженє старости опирало ся на клеветі.

F 35

Як нарід цїнив працю покійного, видно з того, з яким жалем та торжєством пращав його, коли той виїжджав до Америки, висланий там на місїю бл. п. кардиналом Є. Сембратовичом. До Америки приїхав 20 дец. 1897 р. і осїв між Русинами в Ансонія, Конн., де перебував аж до смерті. За весь час своєї душпастирської діяльності в Ансонія підніє громаду високо. За него виплачено весь довг в сумі чотири тисячі, що тяжів на церкві, куплено і виплачено ієрархний цвинтар, придбано багато церковних риз і иншої церковної утвари, в церкві чистота і порядок а в касі церковній лишило ся понад тисяч доларів готівки. Звичайно говорив що неділі науку по два рази а свої душпастирські обовязки сповняв дуже точно і совістно. Крім того заснував там читальню і шко-

(Продовженє на 4-ої стор.)

АНТИ ЦУРКОВСЬКИЙ.

СТРІЧА З КОМЕТОЮ.

Свобідна перерізка твору Каміля Флямариона „Кінець світа“.

III.

(Дальше.)

Підвів ся з місця і підійшов до трибуни президент астрономічного товариства. Голоси і розмови змовкли. Він почав:

„Пані і панове! Зі слів попередних бесідників виходить, що не улягає найменшому сумнівови стріча землі з кометою. Сю стрічу мусимо означити на суботу, 14-го липня, 18 минут і 23 секунд по півночі.

„Се не дасть ся заперечити, що ся стріча буде чимось небувалим; однак ніколи в се не повірю аби вона виглядала так трагічно та мала потягнути за собою загальне затроєне крови. Ся стріча — після моєї гадки — буде мати вигляд величавого фаярверку, позаяк сі летучі, легесенькі гази комети ніяк не будуть в силі втиснути ся у наш густий воздух. Першим об'явом буде, що найвиспі верстви воздуху заміняться ся неначе в палаюче море огню, з якого на землю посиплять ся мільйони а мільйони падаючих зір.

„Кождий метеор (падуха зірка) як що лишень стріне ся з нашим воздухом через терте о него розпалює ся до того степеня, що займає ся вогнем і спалює ся. Як звісно поволочка воздуху тягне ся від землі дуже високо, як обчислено на 42.352 кілометрів.

„Припустім, що така „падуха зірка“ летить зі шкоростю 500 метрів на секунду; отже після знаних правил фізики в хвили, колиб вона стаула, рух її перемінив би ся в таку скількість тепла, яке в одну мить огріло-б кусник леду тої самої величини, що ся „падуха зірка“ до температури 30 степенів.

„Тепер, ми дальше знаємо, що в хвилині збитя ся комети з землею шкороість їх буде виносити 72.000 метрів в секунді. Се дасть 6 мільярдів степенів тепла.

„Се є найвисше число, і що так виражу ся, зовсім немислиме. Але возьмім найнизше можливе число; камінь метеоричний о вазі 2000 кілограмів падуха на землю розгріє ся до того степеня, що цілий сей стовп воздуху, через який перелетить огріє ся на 3000 степенів, або стовп воздуху посідаючий 30.000 кубічних метрів піднесе свою температуру з 0° до 30°.

„Сі обчислення були доконечні аби показати, що безпосереднім наслідком збитя ся буде повстане величезної скількості тепла, яке уділить ся воздуху. Се саме діє ся підчас спадання поодиноких метеорів. Зверху метеор є стоплений, розігрітий, а коли його розібє ся, середина його є зимна як лід. Він так скоро пролетів крізь воздух, що не мав часу розігріти ся цілий.

„Сі величезні маси, які в кометі бачимо крізь телескоп, переходячи крізь наш воздух, натраплять на такий опір, що вони не долетять ніколи до землі цілими, але розбиті на тисячні, днібесенькі кусники. Перед летючим метеором воздух сильно згущує ся, а з заду за ним шовстає порожнеча; з переду тому температура його підноситься, він розгріває ся, починає жеврити, горіти, а з заду, в наслідок порожнечі, та в наслідок того, що маси воздуху кидають ся у цю, повстає лоскіт і ломіт, подібний до громів, експлозій, вибухів і т. п. Метеор, який складає ся з сірки, фосфору, цинку або цинку, стопить ся і замінить ся в пару шкороше ще, заки долетить до землі.

„Що тикає ся отже дощу метеорів, то сі будуть робити вражінє виключно тільки якогось величавого фаярверку.

„І коли ми дійсно масмо чога обавляти ся зі стрічи комети з землею, то тільки розгріти воздуху. Але тут можливо бувби ратунок в тім, що люди втікли-б на сю півкулю землі, яка буде відвернена від того місця, в яке ударить комета. Бо як звісно, воздух є незвичайно злим провідником тепла“.

Тепер забрав слово секретар академії.

„До слів, які ми перед хвилиною почули не маю нічого додати, як хіба пригадати якусь епізоду зі знаних колись стріч з кометами. Тут хтось згадав про комету з 1811-го року. Отже припустім, що комета такої величини як згадана, стріне ся з землею. Земля поринає в гази комети не стрічаючи ніякого опору. І земля в тих газах находила-б ся 28.000 секунд, то є около 7 годин, то є час, який є потрібний щоб пройти крізь цілу голову комети.

Таке пірненє землі в гази комети, хотьби сі були і як рідкі мусілоб потягнути за собою як безпосередню причину таке піднесенє ся температури, що правдоподібно весь наш воздух запалив-би ся!

„Для мешканців других світів булоб се чудовним видовищем.

„Кінець світа наступив-би отже в наслідок пожару воздуху. Майже сім годин летіла-б земля крізь гази комети, майже сім годин рух замінював-би ся в тепло. Температура воздуху безвинно підносилаб ся Ліса, городи рослини, людські оселі, міста і села шкоро запалали-б; море, озера, стави, потоки і ріки по-

чали-б кипіти; люди і звірі в розпаленім воздуху попустили-б ся шкороше, заким ще і огонь прийшов-би на землю.

„І в одну мить трупи звугміли-б і розсипали-б ся в порох а в страшнім пожарищі світа мігби хіба одинокий апокаліптичний ангел невзрушимо стояти та співати старинну похоронну пісню:

Dies irae, dies illa

Solvat saeculum in favilla!

„Таке булоб, наколиб комета такої величини, як ся з 1811-го року стрінула ся з землею“.

На сі слова півів ся кардинал-архієпископ Парижа і попросив о слово.

„Не хочу перебивати шановному бесідникови — сказав він. Але коли наука голосить, що кінець світа через огонь бувби такий, то я лиш хочу додати, що також загальне вірованє церкви в сім взгляді є слідує:

„Прийде же день Господень, як злодій ночью і тогди небеса з шумом переминуть, а первотини від огню розтоплять ся, земля же і всі діла на ній згорять (2. Посл. Петр. 3. 10.) — І зараз по днях того горя затьмить ся сонце і місяць не дасть свого світла, і звізди спадуть з неба і сили небесні порухать ся (Mat. 24. 29.) Рівнож і святий Тома з Аквініону каже, що цілковитий кінець світа наступить через огонь (Summa theologica III.) Та і в службі за померших кличемо до Того, який: qui venturus est judicare vivos et mortuos et saeculum per ignem..... Так: Solvet saeculum in favilla!“

„Наука — продовжав дальша секретар — потвердила уже нераз пророцтва віри. І так огонь знищить наперед сторону землі звернену до комети. І ся половина уже давно згорить, заки мешканці другої половини се поміять. Бо воздух переводить тепло незвичайно але. Але в наслідок страшного розпаленя в однім місці повстануть нараз величезні хуртовини, проти яких найбільші наші цикльони виглядають неначе діточа забавка.

„Я поставив тут як приклад комету з 1811-го року, та додаю тільки, що теперішня здає ся о много більше рідшою.“

„А чи ми є того певні — закликав один зі славних лікарів — що комета складає ся головно з двоску угля, сього труючого газу? А колиб так гази комети почали лучити ся нітрогеном з нашого воздуху. Кінець бувби незвичайно дивний: наперед всі повеселілиб, потім вибухнулаб заразлива загальна веселість безгранична якась радість, наконець делірюм, шал який найправдоподібніше скінчив би ся шаленим танцем, викликаним перечуленєм усіх зміслів. Людськість згинулаб від шаленої радости і сміху. І чи се мож назвати трагічним кінцем?....“

„Народи не скінчені ще — проголосив секретар. — Що тикає ся сказаного про комету з 1811-го року, то я зазначу, що теперішня не є така велика і що зібе ся зі землею не впрост, але скісно, що — після моєї гадки — скінчить ся тільки величавим фаярверком.

„Додам, що можуть також наступити якісь непередвиджені хемічні явища. Кождий знає, що вода і огонь суть дуже схожі: газ водень який лучачи ся з киснем горить, або кисень полученій з воднем суть дуже споріднені. Вода озер, моря, океанів складає ся з двох частин, водня на одну частину кисня. Підчас твореня ся нашої землі ся вода була огнем. І вона може перемінити ся в свій первісний стан в наслідок всіляких хемічних процесів.....“

В тім дано знати, що з астрономічної обсерваторії на горі Гаврізанкар напіла телеграма. Пі сейчас відчинено і прочитано що слідує.

„Мешканці планети Марс шлють відомість. За кілька годин її відчитає ся.“

В наслідок того дальше засіданє і дальші реферати відложено до години 9-ої вечером.

(Дальше буде).

Огляд нашого життя за минулий рік.

I. Галичина.

Верховне, пануюче становище в Галичині мають Польки, які її уважають за невідлучну частину królestwa polskiego, за свою дільницю, з якої хочуть сотворити сей центр, що має колись дати почин до нової Polski pod morza do morza. І всі польські партії в Галичині, не виключаючи навіть і соціалістичної, стоять на сім становищі. До сего і стремить ц. к. уряд який остає під цілковитим і виключним впливом польської шляхти.

І для совершеня сеї цілі серед корінно українського населеня, де лиш покаже ся тільки двох-трьох латинників, будує ся костюль, землі розшарцелює ся виключно тільки поміж спроваджуваних мазурів не допускаючи ніяким робом нашого мужика до купна землі. І тому не дивниця, що слово: „конституція“ для Українців в Галичині стало однозначне з поняттями гнету і розбою, що наш народ польсько-австрійську конституцію ставить на рівні з нападами Татарів та Турків або панщиною, говорячи: перебулисмо панщину, перебудемо і конституцію. Бо вона, се нічо

иньше, як унятий в систему ворожий напрям звернений до цілковитого знищення українського народу в Галичині.

Народ наш покладав величезні надії на парламент. Вони зовсім не здійснили ся. Українські послы у Відні, хоть є їх 30 не були в силі вибороти ніякої полекші В роках 1907 і 1908 український парламентарний клуб заключивши умову з президентом міністрів, Беком, держав ся дуже мирної політики. Та завдяки віроломности австрійських міністрів, подавані ними обіцянки не здійснили ся і українські послы остались одурені, без ніяких реальних користей для народу.

В році 1909 хроніка парламентарних подій була така: через цілу сесію засідань в парламенті від 20. I. до 5. II тягнула ся справа полагодження німецько-чеського спору. Наші послы поставили наглий внесок в справі основаня укр. університету у Львові та в справі язикового спору жадали, щоб одним державним правом забезпечити кождей мові цілковиту рівноправність. Президент міністрів, Бінерт, припертий до муру замкнув сесію, липаючи усі справи неполагодженими. Се дало почин до заснованя „Славянської Унії“, яка з'організувала ся для обоюдів славянських, а передовсім чеських інтересів в Державі. В „Унії“ сполучили ся всі чеські послы, південні Славяни і 5 москвофілів. Українські послы в виду того, що напрям Унії був москвофільський не вступили до ньої.

Слідуєча сесія від 10. III до 31. III. була скликана в цілі ухваленя побору рекрута. Укр. клуб голосував проти не оглядаючи ся на ласку держави. А треба знати, що тоді війна з Сербією висіла на волоску.

Скликаний знов під кінець цьвітня парламент радив до половини липня. Замітне тут внесене посла Е. Левицького, який жадав скасованя уряду міністра Галичини, а жадав установленя двох міністрів: українського і польського. Проти дальшого наглого внесеня посла др-а К. Левицького в справі нехтованя нашої мови по судах виступив ворожо міністер „справедливости“ Гогенбург, що він дістав остру відправу та щоб затерти лихе вражінє видав циркуляр до галицьких судів в справі береження прав укр. мови. В липню укр. клуб урядив обструкцію проти правительства в справі торговельних зносин з Румунією. Всі послы внесли ряд наглих внесень, щоб в сей спосіб спинити і ударемнити дальші праці парламенту. На се відповів президент міністрів закритєм сесії, яку скликано доперва 20-го жовтня. Але і ся сесія не потривала довго завдяки обструкції Чехів. В другій половині падолиста парламент опять зібрав ся і національне питанє вимаго-

джено в сей спосіб, що його віддано в комісію.

Загалом беручи парламент не сповнив ні одного з домагань українського клубу. Австрійський уряд робив вправді всілякі обіцянки клубови, але всі вони скінчили ся тільки на обіцянках бо показало ся, що польська шляхта в Австрії має сильні плечі і без її призову уряд нічо не може зробити.

В галицькім соймі, де укр. народ має всего 12 послів і вирілістів, (то є 3 єпископи, які засідають в соймі) політика послів зазначила ся острими виступами. І ся обструкційна політика наших послів у Львівськім Соймі спричинила, що сойм ледви зміг полагодити найпотрібніші справи. До усіх, хочби і найменших домагань укр. послів польська шляхта ставила ся крайно ворожо. В сей спосіб також і сойм не дав нашому народови за сей рік ніякої позитивної користі, хотья з другої боку не ухвалив ніякого протиукраїнської уставу, що в даних обставинах в Галичині треба уважати, також свого рода побідою.

Проти польсько-шляхотського нахабства народ наш в Галичині мусить хапати ся средств самооборони. І так насильне накидуване по українських школах чужої польської мови спонукало українську суспільність хватити ся радикальних средств самооборони і ось недавно кинено клич підготовлювати ся до бойкотованя польських шкіл і примусової науки польської мови. Організацією приватного укр. шкільництва займає ся „Укр. Тов. Педагогічне“, яке у Львові удержує кілька жіночих шкіл а 46 філій сего товариства по більших містах ведуть таку саму роботу організуючи селянські бурси, курси для неграмотних, курси гімназіальні і семінаріальні, бібліотеки і т. п. Сего року докінчило се товариство будову величавого виховавчого інститута у Львові на 250 учеників коштом 400.000 корон. Усі сі гроші зложив народ дрібничим лептами.

Недопусканє польським урядом основуваня нових українських гімназій спонукало наш народ основувати свої приватні гімназії як в Яворові, Копичинцях, Рогатині і Городенці; крім сих існує ще кілька гімназіальних курсів як в Дуσανові, Раві Руській, Куткорі, Галичі і Станіславові. Ріжниця поміж приватними гімназіями а гімн. курсами є та, що в тих послідних учать неіспитовані сили. Всі сі школи стоять під проводом „Учительської Громади“ у Львові. Так отже наш народ в Галичині власним коштом, власними силами удержує в Галичині 9 приватних гімназій.

На економічнім полі помітно значний рух. Послідними роками значно зросло число економічних то-

(Продовженє на стор. 6-ій.)

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенія
проти менеджера „Свободи“ Нон. Кирчова
і її редактора Ант. Цурновського.

(Дальше).

Нью-Йорк, 8. січня, 1909.

Продовжене розправи по перерві.

Судія: Я після по вільного товмача, пане Сніткін; поговоріть з ним і переконайтесь, чи він спосібний.

П. Сніткін: Я не судія.

Судія: То най ваші клієнти се учинять. Я хочу, аби тут виробилося таке вражінє, що ми нічого иншого собі не желяєм, лише справедливости, як також се є моїм бажанєм, аби сі люди відчували, що їх інтереси є як слід бережені.

Я говорив, пане Гарван, перед вашим приходом про те, що я покинув нового товмача, який міг би, коли можливо, порозумівати ся ясно зі свідком і з якого-б оборона була вдоволема, аби не могло виробитися таке вражінє, що ми хочемо позбавити обжалованих яких небудь їх привилей.

П. Сніткін: Прошу лише хвилю. Я ніколи не давав до зрозуміння ані не сумнівав ся в те, щоб нас трактовано тут не у властивий спосіб, о скільки се дотикає законів в сій справі.

Судія: Я не кажу, пане Сніткін, щоб ви сумівались, но мені залежить дуже на тім, аби заховати повагу загалу для суду, значить в змислі безсторонности, і в деяких точках ми ріжнили ся що до властивости способу поступованя. Ви настоювали на свої технічні права і вони вам прислужують. Сей одже товмач може вас вдоволити.

П. Сніткін: Сьвітлий Суде, одним з моїх технічних прав, на яке я настоював, є се, що я після заруку для сеї справи, і нам здаєть ся, що се є зовсім слушно при справі сего рода. При справі сего рода казав сьвітлий Суд замикати сих людей, а тимчасом ся справа є нічим иншим лише звичайним собі промахом.

Судія: Ні, се не є одинокий випадок. Многє таквих судів, що ставлять собі правилом замикати обжалованого при кожній розправі, який би там і не був її предмет. А що до мене, то сьєм сего погляду, що се єсть безпотрібне, бо я гадаю, що коли обжалований є випущений за порукою на волю, то він, як прийде розправа, не схоже втікати.

П. Гарван: Після звичаю прокуратор ніколи не годив ся, щоби лишати обжалованого на вільній стопі, коли вже розпочалась розправа.

Судія: Правда, і я так розумію, що вони ніколи на се не годять ся.

Покликано наново Марію Кринічку як свідка доказового.

(По правилу заприсяжено Михайла Тандліча, як товмача).

Судія: Чи ви розумієте по руськи?

Товмач Тандліч: Так.

Судія: Говоріть до свідка і переконайтесь, чи вона вас розуміє.

Судія: Ну, то добре; тепер ставте, пане Сніткін, питання.

П. Сніткін продовжає допитувати (через товмача Тандліча).

Пит.: Хто вам казав приїжджати тут за свідка? Відп.: Адвокат.

Пит.: Хто заплатив вам дорогу? Відп.: Я не знаю, хто заплатив.

Пит.: А котрий адвокат казав вам тут їхати? Судія: Коли вона знає.

Відп.: П. Деляней.

Пит.: Чи ваш службодавець, мировий судія, Мендельсон є тут також? Відп.: Так, він є тут.

Пит.: Чи ви їхали разом з ним, зі своїм службодавцем? Відп.: Так, ми всі приїхали разом.

Пит.: Чи ви говорили де-що про сю справу зі своїм службодавцем, коли їхали з Пенсильвені? Відп.: Ні, ми про ніщо не говорили.

Пит.: Чи ви говорили коли зі своїм службодавцем про сю справу від сего часу, як ви заприсягнули і підписали перед ним те зізнанє, до нинішнього дня? Відп.: Ні, я ніколи нічого до него не говорила.

Пит.: А ідуки сюди зі своїм службодавцем, чи ви не питали ся його, по що ви сюди їдете? Відп.: Ні, я його не питалась; він казав мені їхати з ним до Нью Йорку і я з ним їхала.

Пит.: І ви не знали, по що сюди їхали? Відп.: Ні, бо вони мені не говорили.

Пит.: То ви не знали, що маєте бути свідком в справі Арсенія? Відп.: Ні, вони мені не говорили.

Пит.: А чи ви питали ся, де вони вас везли? Відп.: Я їх не питалась; вони лише казали мені їхати разом з ними.

Пит.: Приїхавши до Нью Йорку, то де ви замешкали? Відп.: Ну, там, де вони мене завели; там я ночувала.

Пит.: А хто вас провадить? Відп.: Адвокат.

Пит.: Чи адвокат запровадив вас до Бродвей Сентрал Готель? Відп.: Я не знаю, як називає ся готель; я тут чужа.

Пит.: Чи ви замешкали у великій домі з числами комнат? Відп.: Я не знаю; я не ходила по комнатах.

Пит.: А чи ви самі покриваєте видатки в готелю? Відп.: Ні.

Пит.: А знаєте, хто за вас платить? Відп.: Не знаю.

Пит.: Чи адвокат мешкає в тім самім готелю? Відп.: Не знаю.

Пит.: Чи він вас там запроваджує і відпроваджує до суду? Відп.: Но ні. Ми всі їдемо звідси зі суду, а потім стрічаємо ся там разом і приходимо назад до суду.

Пит.: Подайте мені імена всіх тих осіб, що ви з ними стрічаєтесь від одного засіданя суду до другого. Відп.: Ну я не можу подати вам імен їх всіх. Я їх не знаю лише з видженя їх тут.

Судія: То подайте кілька, дайте імена всіх, що знаєте. Відп.: Марія Павлова і друга ся, Здравітьська.

П. Сніткін: І п. Деляней? Відп.: П. Деляней і Сем Мендельсон і Яцко Адамяк; инших не знаю.

Пит.: Ну то добре. Ви подали тут два, чотири, пять імен, скільки знаєте. А від коли ви єсьте в тім місті, чи бачили ви вже Арсенія? Відп.: Я виділа його лиш тут, коли він був в суді при сій розправі.

Пит.: Чи ви говорили до него? Відп.: Ну, та що мала я до него говорити; я не маю з ним нічого до діла.

Пит.: Я питаюсь вас, чи ви з ним говорили? Відп.: Ні.

Пит.: Чи говорив вам дехто, що Кирчова і Цурковського заарештовано під закидом оголошеня статі, що дотикала вас і всея Арсенія? Відп.: Мені ніхто ніколи про се не говорив.

Пит.: А чи знаєте ви тепер, що сі обжаловані суть на розправі за те, бо вони оголосили статью, дотикаючу вас і всея Арсенія? Відп.: Я не знаю, чи вони тут є за те чи за що инше.

Пит.: Ви зізнавали вчєра, що вашу дитину окрещено, та що сьвященик, який її хрестив, є тут присутний. Чи вчєра по полудні, по сім зізнаню, бачились ви із сім сьвящеником? Відп.: Ні, я не бачилась.

Пит.: Ви маєте на думці, що ви не бачились з ним в суді, чи такий є змисл вашої відповіді? Відп.: Днесь я зовсім його не виділа.

Пит.: А чи бачились з ним вчєра? Відп.: Так, вчєра я з ним бачилась; він був тут.

Пит.: Коли вчєра по полудні вертались з сего суду домів, то чи йшли ви разом з п. Здравітьською? Відп.: Де?

Пит.: З сего суду до місця, де мешкаєте. Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили п. Здравітьській про се, про що вас тут питали? Відп.: Ні.

Пит.: То ви зовсім не говорили з нею про сю справу? Відп.: Вона мене не питала, а я її нічого не говорила.

Пит.: Чи ви не хотіли знати, по що Здравітьська приїхала тут з Мейфільд, Па? Відп.: Вона мене зовсім не обходить.

Пит.: Питаюсь, чи ви виділись або чи ви йшли домів із своїм службодавцем, Мендельсоном, вчєра по полудні? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили до него, або чи він говорив до вас про сю справу вчєра по полудні? Відп.: Ні, він про ніщо мене не питав.

Пит.: Чи ви не говорили йому про питання, які адвокат вам завдавав? Відп.: Ні, я йому не говорила і він мене не питав.

Пит.: Чи ви не хотіли знати, що робить тут, в Нью-Йорку, ваш службодавець з Мейфільд? Відп.: Я не знаю, по що він тут приїхав; його візвано і він є тут.

Пит.: Як вчєра по полудні вертали ви домів з людьми, що імена деяких з них ви нам подали, то чи Яцко Адамяк був в товаристві? Відп.: Так.

Пит.: А Яцко мешкає в Мейфільд, чи так? Відповідь. Так.

Пит.: Чи ви говорили з Яцком про сю справу? Відп.: Ні, я не говорила до них і вони мене не питали.

Пит.: А чи знали ви Яцка в Мейфільд? Відповідь. Знала.

Пит.: Ну, а чи не хотіли ви знати, що Яцко робить тут в Нью-Йорку? Відп.: А що він має мене обходити?

Пит.: Як ви прийшли до канцелярії Нідля, якого ви назвали жидком, то чи застали ви там сих обжалованих? Відп.: Коли двох людей там мене наперед завело, то трошки пізнійше надійшло сих двох обжалованих.

Пит.: Так, що тоді як ви складали се зізнанє — залучник для оборони — так, що в тім часі, як ви підписували своє імя і заприсягали залучник D для оборони, були там присутні, ви, Нідел, двох людей, що вас привели і сих двох обжалованих? Відп.: Так.

Пит.: А може ще хто? Відп.: Я не тямлю, чи був там ще хто чи ні.

Пит.: Чи в канцелярії п. Нідля ви говорили де-що з сими обжалованими про статью, або про сю справу? Відп.: Я зовсім з ними не говорила.

Пит.: А чи сі обжаловані не говорили коли до вас? Відп.: Ні, вони нічого до мене не говорили.

Пит.: Ну, то хтож до вас говорив? Судія: Та вона вже се зізнавала.

Відп.: Лише адвокат бесідував зі мною.

Пит.: Чи на вашій мові? Відп.: Він говорив до них по англійськи і бесідував зі мною також по англійськи.

Пит.: Я питаюсь вас знов, прошу, чи адвокат говорив до вас по російськи чи по польськи чи по руськи? Відп.: По англійськи.

Пит.: Чи ви його розуміли? Відп.: Я не розумію по англійськи.

Пит.: Коли-ж ви його не розуміли, то на що підписували ви своє імя на сім документі? Відп.: Я підписала сей документ за-для тих десяти тисяч доларів і за-для сего чоловіка, що мав ожєнитися зі мною.

Пит.: Ну, а що ви мали зробити за десять тисяч доларів? Відп.: Я не знаю; вони мені їх не дали.

Судія: Повторіть питанє.

(Стенограф повторив питанє).

Відп.: Я не знаю, що я зробила би з грішми.

Судія: Повторіть питанє ще раз.

(Стенограф повторив питанє знов).

Судія: Що казали вони вам зробити, або що мали ви зробити, заки мали дістати гроші.

Судія: Чи таке є ваше питанє.

П. Сніткін: Таке, Сьвітлий Суде.

Відп.: Вони мені нічого не казали.

Пит.: Ну, то на що вони обіцяли вам десять тисяч доларів і женити ся з вами? Відп.: Вони казали мені, що сей чоловік ожєнить ся зі мною та що вони дадуть мені гроші, а я маю зізнати, що ся дитина псходить від Арсенія.

Судія: Повторяйте докладно все, що вона говорить; нам треба розсудити, чи відповідь є влучна чи ні.

П. Сніткін: Коли ви кажете, що вони вам говорили, що дадуть вам десять тисяч доларів і що один з тих двох людей ожєнить ся з вами, то ви не маєте на думці сих обжалованих, чи не так?

Судія: Вона вже відповідала на се кілька разів. Вона казала ні.

П. Сніткін: Коли Суд каже, що на се була вже відповідь, то для мене се вистарчає.

Судія: Вона казала, що обіцяв їй один з сих двох людей, які вчєра тут були, а потім вона казала, що сі два обжаловані не були присутні, як їй обіцяно.

Пит.: Чи ви тамте свою стрічу з обжалованим Кирчовим у Сваля, в Оліфанті, Па?

П. Гарван: Прошу одну хвилю. Вона називала сего другого чоловіка Кирчовим.

Судія: Ну, то Суд піддає вам таку гадку, щоб ви казали обжалованим повстати з місця.

П. Гарван: Вона зізнавала, що сего другого чоловіка кликала Кирчовим, так, що коли вона послугуєть ся тим словом „Кирчів“, то він повинен би сказати сему обжалованому встати з місця; тим чином вона буде знати, що ви маєте на мысли його, а не иншого чоловіка.

Пит.: Чи ви памятаєте, як ви стрінулись з сім обжалованим (вказує на обжалованого Константина Кирчова)...

Судія: Прошу заждати.

Пит.: Чи ви тамте свою стрічу з обжалованим (вказує на обжалованого Константина Кирчова, що встав з свого місця) в домі Сваля в Оліфанті, Па?

Відп.: Я не пригадую собі, чи він був у Сваля, чи ні.

Пит.: Но ви знаєте Сваля? Відп.: Я не знаю, чи він називає ся Сваля чи як.

Пит.: Чи передтим, заки запроваджено вас до канцелярії Нідля, не говорили ви в хаті Сваля, що все, що в тій дописи було написано про вас і Арсенія, було правдою?

П. Гарван: Лише хвилю. Я хочу сказати, що ми готові замотатись так, що треба буде з пів години, аби з сего вимотатись, а також се, що вона вже зізнавала, що дописи ніколи не читала і нічого не знала про сю допись, а тепер питають ся її, чи вона казала, що все в тій дописи було правдою; се дає де-що до розуміння.

Судія: Ну, позвольте їй відповісти на се питанє.

П. Гарван: Крім сего жадаю, щоби був поданий день, чи було се після сего, як статья була оголошена.

П. Сніткін: Певно, що се було після оголошеня. І ціл сего питання не є така, щоб викликати вражінє в умі обжалованого, лиш, щоби пересвідчити ся о віродостойности свідка.

П. Гарван: Як так, то можливо, що се є допускаєме.

Судія: Повторіть питанє, пане стенограф. (Питанє повторєно).

Відп.: Я сего не говорила.

Пит.: Мимо сего, що ви те заперечили, то вони завели вас до канцелярії адвоката, чи так? Відп.: Так, я пішла з ними, но нічого не говорила.

Пит.: Чи ви памятаєте, як стрінулись з Евгеном Василенком у Мендельсона, у котрого, як кажете, ви служили, після червня 1908 р.?

П. Гарван: Після 25. червня.

Пит.: Після 25. червня 1908 р.? Відп.: Там було більше людей, що приходили там до дому.

Пит.: Ми тепер говоримо про одного чоловіка, Евгєна Василенка.

Товмач: Вона каже, що не буде говорити за мною.

П. Гарван: Не зважайте тепер на се.

Пит.: Чи ви знаєте Евгєна Василенка? Відп.: Не знаю.

П. Сніткін (кличе): Василенко.

Пит.: Чи ви знаєте сего чоловіка (вказуючи на чоловіка іменем Евгєн Василенко)?

Судія: Чи він не був тут передше?

П. Сніткін: Так, був, я власне питав ся її що до него.

Відп.: Так, я його знаю.

Пит.: А чи ви стрінули ся з Евгеном Василенком в кухні у Мендельсона, у котрого ви служили, по 25. червня 1908 р.? Відп.: Я не тямлю послідного року.

Пит.: О, се лиш пів...

Судія: Се як раз відповідь.

Пит.: Чи ви присягнулиб на се, що ви не стрінулись з ним після 25. червня, в кухні, у Мендельсона, у котрого ви служили?

Судія: Ну, та вона каже, що собі не пригадує.

П. Сніткін: Сьвітлий Суде, я маю право жадати відповіді: так або ні.

Судія: Ну, то се є відповідь. Я не позволю на таке питанє.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Судія: Вона каже, що не тямить — отже, як може вона присягати? Вона каже, що не тямить і конець. Тут не заходить якась противорічність аглядом

(Продовженє на стор. 6-ій.)

F 36

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

184 Hudson Str.,

Published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,

Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,

editor

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців..... \$1.00Оплатувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштової money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошай ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.

Телефон 7074 Spring.

Дописи просять ся писати ли-
ше на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку ви-
сять ся, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звору-
ту і не було залучено марок на
зворот.**Впекучій справі.**

Свого часу ми у довший
статі (ч. 4 з 27-го січня с.
р.) звертали увагу нашого
загалу на два небезпечні
проекти закону, внесені в
конгресі в Вашингтоні, які
ставши правом, перенять
в один раз усю нашу емі-
грацію. Подаючи про се ві-
домість, ми звивали наш
загал до протестів, та за-
значили, що проти них про-
тестують навіть неемігран-
ти, протестують Американці,
їхні корпорації і стова-
рищення. Тепер сі два про-
екти знаходять ся в конгресі
під обрадами, і треба у-
жити всіх способів, аби не
допустити до їх ухвалення,
аби не допустити до сего,
щоб вони стали обов'язую-
чим законом. Оттут прига-
даємо читачам, що сі білі
дають: 1) поголовний по-
ток від кожного прибуваю-
чого, чи старого, чи мо-
лодого, чи дитини, має по-
бирати ся в висоті 10 дол.;
2) кождий прибуваючий має
вказати ся готівкою най-

менче 25 дол. від голови;
3) кождий прабуваючий
має вказати ся свідомо-
вством моральності від своєї
старокрасвої влади, в яким
то свідомстві має бути я-
сно зазначено, що емігрант
ні разу не був караний
хотьби і за найменше пере-
ступство; 4) кождий емі-
грант який до року не по-
стравав ся о горожанські
паперя мусить зголосити ся
до емігр. уряду, заплатити
тут таксу 10 дол. і проси-
ти о видаче письменного
дозволу на пробуване в А-
мериці на дальший рік; се
має робити кождий що ро-
ку під загрозою депортації;
кождий такий в емігр. уря-
ді буде міряний і фотогра-
фований в спосіб, який
практикує ся по судах зі
злочинцями; 5) кожда дів-
чина низше 20 літ, що не
іде в товаристві родичів
має бути сейчас депорто-
вана.

Се є в головних зарисах
жадана внесених власне в
Вашингтоні проєктів на
право. Коли їх ухвалить,
не лиш перепинить ся від-
разу уся наша еміграція з
Європи, але і находячі ся
тут емігранти стануть зрів-
нані правно зі злочинцями,
розбійниками і паляями. І
не диво, що проти сих
драконських ухвал зірвало
ся усе протестувати.

Наш загал в разі ухвален-
ня сих проєктів буде най-
тяжше діткнений, бо вони
видадуть цілу нашу емігра-
цію на ласку і неласку
польській шляхті: ся не
дасть емігрантови „Swi-
adectwa moralności“ і він,
хотьби мав і тисячі зі со-
бою, не дістане ся до А-
мерики. А знова сі, що вже
тут, а які за для якихсь
важних причин не можуть
або не хочуть взяти горо-
жанських паперів, що року
будуть мусіти їхати в Нью
Йорк, платити тут дорогу,
харч, платити 10 доларів
за дозвіл, а ще в додатку
до того піддавати ся гань-
блячій процедурі, після
якої поступають тільки з
найбільшими злочинцями.
А ті всі, що тут оснували
собі яку таку егістенцію,
а яких рідня находить ся
за океаном, чи не будуть
від ньої на віки відірвані?

І тому в імя людскости,
в імя патріотизму ми не
сміємо залишити нічого,
щоб допустити до ухвален-
ня сих диких прав. Ми ти-
сячами підписів мусимо
проти них запротестувати.
Сего жадає від нас наше
власне добро, сего жадають
від нас наші братя з за-
океану, сего жадають від
нас з роздираючим серце
плачем сі жінки і діти,
яких сі права не допуска-
ють до рідних батьків.

На стороні 5-ій найдете
готовий формуляр під яким
належить покласти своє
імя і назвиско та свою а-
дресу, витяти його в за-
значених ліній місяцях з
часопису і вислати се в
верті на адресу „Свободи“
звідки їх вишле ся до Ва-
шингтону.

Справа пекуча і небезпе-
ка прага, тому ніхто не
сміє її легковажити. По-
стятію належить підписати
і прислати сейчас, бо над
сими проєктами власне
йдуть наради а коли стане-
мо відкладати з дня на
день, то потім буде уже
за пізно.

Тому кличемо ще раз:
Русини, постійте самі за
себе!...

Народне сьвято в Анс нії, Кон

(Продовжене зі стор. 1-ої)

лу для дітей, котрих сам учив безплатно, а навіть
кілька місяців перед смертю, помімо тяжкої недуги,
старшим відчитував в читальни книжки та газети;
заснував жіноче братство та дбав о розвій других,
мужеських брацтв. Заходив ся також коло будови
парафіяльного дому, поробив всілякі приготования і
пляни, але передчасна смерть перешкодила йому в
здійсненю замірів.

Покійний як правдивий руський патріот, що пи-
ро працював для свого народу а своєю невипущою
працею псував пляни ворогам руського народу, озло-
бив на себе царславну газетку „Свѣтъ“ і скрито-
царславну „Правду“, котрі в безчельний спосіб
оклеветали його, хоча в той спосіб підорвати між
народом довіру до него. Покійний, хоча чистостя
за свою честь та хоча розкрити перед людом низь-
кі средства борби з своїми противниками, заскаржив
ще в марті 1902 р. редакцію „Свѣта“ до найвисшого
суду в Нью-Йорку, але не діждав ся дня розправи, бо
як звісно, амер. процес тягнуть ся і по кілька літ.

З Америки дописував до „Діла“, а головню нале-
жить зазначити його обширно і совісно оброблені ста-
ті про церковне положенє в Америці. Так само по-
давав вістки до „Літ. наукового Вістника“. Був пред-
платником майже всіх старокрасвих видавництв.

Покійний інтересував ся дуже горячо просьвітою
і культурним розвоєм руських робітників в Америці.
Коли приїхав до Америки писав стало і невтомимо до
„Свободи“, поміщаючи там будь не оцінені статі, будь
оригінальні або перекладені з інших мов оповіданя.
Єго заходом виїшли три прегарні календарі за 1901,
1902 і 1903 рр., в котрих поміщений матеріал головню
його композиції. Він був їх цілковитим редактором.
Крім того написав деякі просьвітні книжочки як „Ка-
пітал і праця“ і др.

Покійний а незабутої памяти о. А. Бончевський
бжав горячо, щоб руська молодіж в Америці хапа-
лась виспої освіти і тому був оснувателем „шкіль-
ного фонду“.

Справи руської Церкви обходили небіщика дуже,
а кривди католицької Церкви заподіяні наші та агі-
тацію царславних поміж нашим народом переносив
на саміх собі.

Треба лиш чудуватись тій витривалості і силі
волі з якою поступав покійний на тій тернистій і пов-
ній трудів і журб дорозі життя.

В розвою „Р. Н. Союзу“ брав покійний неоцінену
участь. Будучи два роки головним секретарем, фор-
мально упадав під навалом праці, але за те поставив
„Союз“ на тій висоті, на якій стоїть нині. Скорий
розвій „Р. Н. Союзу“ мусимо завдячити головню йо-
му. За секретарську працю не взяв нічо, лиш при-
значені для него 200 дол. призначив на просьвітні
книжочки для народа. Щоб тих книжочок було чим
раз більше, та щоб могли виходити правильно, по-
кійний зачав збирати уділи для заснованя просьвітної
спілки, але не довів своїх плянів до кінця з причини
недуги.

Покійний був занадто завзятий та щирий до пра-
ці і се головню підкопало його і так вже делкатне
здоровле. Він умер на так звані гальопуючі сухоти
(суха хорота) дня 25. січня 1903 р.

Похорони відбули ся в Ансонія, Conn. в четвер
дня 29. січня 1903 р.

Правдиво вдячні онласки щиро нагородили сю
гарну промову.

Вокальну часть вечера закінчив „Заповіт“. Ве-
лпчава ся композиція, славно звісна всім і мила ще
більше віщими своїми словами. Сьпівати кусник сей,
не пірве ся який будь дїрїгент зі своїм хором. Коли
Вп. Володимир Каськів чудово віддавав сольові части
„Заповіту“ неприготовані на се гості — слухачі звер-
тали очи свої на галерію, (де сьпівав хор), і питали
хто се?

Місцевий сьвященик закінчив сьвято таким менче-
більше словом:

Так звеличали ми Того, що „вибрав до життя борбу
і працю“ в хосен сього народу. Звеличали не по
великій його заслугі, але по силі напій. Подяка
нехай буде Всім, що своєю помічю причинили ся до
урядженя нинішнього сьвята, — подяка Всім гостям,
що здалека і близька явились взяти участь в сьвятї.
А тепер нехай нашим змаганем буде, щоби рік-річно
віддавати честь Тому, що дав житє за добро народу.
Сьвяткованє його памяти нехай стане народним нашим
сьвятком, щоби ми розпам'ятуючи в ту хвилику житє
Великого покійника, відсьвіжували наші народні
ідеали. Во не може бути гарне таке житє, де живе
чоловік для себе і для своєї вигоди, для неповорухли-
вого спокою. Кождий має вносити частину свого
добра — в загальне добро, частину своєї праці — в за-
гальну працю, і лиш працюючи для добра загалу,
бажаючи щастє других, повинен і може бути сам
щасливий. Тим то до борби і праці Брати!

Конець був дочерка, але гості сиділи ще, ніхто

не мав охоти виходити з галї. Слухали ще слів ро-
будженого і піднесеного руського серця.

На другий день, 22-го, були в церкві дві Служби
Божі. Першу відслужив за спокій душі бл. и. о. Бон-
чевського о. Добротвор з Йонкерс а двома сьвящени-
ками, другу о. Підгорецький з двома сьвящениками
і двома дяконами. Знамените з християнського і па-
тріотичного духа було слово о. Макара до давніших
своїх парохіян. Хоч в той день фабрики робили як
звичайно і погода була дуже зла, нарід зійшов ся чи-
сленно і много приступило до сповіди. Хор сьпівав
прекрасно.

По Службі Божій мав бути похід на могилу, але
не відбув ся задля непогоди. Цьвіти полишено, щоби
зложити їх на могилі, як лиш хвиля позволить.

Зазначити тут треба з прїсмістю, що крім шан.
Гостий, що прибули зі своєї охоти на Сьвято, уря-
дово — що так скажу — явив ся Уряд Р. Н. Союзу,
щоби віддати належну честь першому Секретареві Со-
юзу і Предсідателеви, що своєю працею двигнув ви-
сокою силою тепер народню нашу Організацію.
Вдячно і мило витала сих шан. Гостий Ансонія і щиро
гостила їх. Кількагодинні наради загально-народного
значіня закінчили сьвятоточний день.

А Ти, Ансонійська Русе, що так сердечно і мило
звеличала дорогого собі Покійника, памятай, який
у себе маєш скарб. Могила Твого першого про-
відника і народного борця є серцем Американської
Руси, так убогої тепер в ідеали. Она є дорогоцін-
ним жемчугом, а Ти, Ансоніє, маєш бути гідною
оправою. Задля памяти Великого свого Проводиря,
хорони і високо держи народний ідеал і гордо веди
перед другим!

Учасник сьвята.

**Спис людности в
Злучених Державах.**

Бюро цензусове в Вашинг-
тоні видало інструкції та
інформації, котрими мають
послугувати ся енумератори
ценаусові в часі тринадця-
того спису людности в
Злучених Державах; який
розпочинає ся дня 15-го
цьвітня сего року.

Передовсім енумератори
будуть питати, чи запису-
вана особа є жоната, са-
мотна, овдовіла або чи жи-
є в розводі.

Замужні і жонаті особи
будуть питані, чи були
перед тим вже коли в су-
пружеськім стані.

Если теперішнє супру-
жєство єсть перше, то бу-
де занотовано знаком „М.
1“, если єсть друге або
третє, енумератор занотує
„М. 2“.

Енумератори будуть пи-
тати особливо чужоземців,
кілько літ перебувають в сім
краю, а если хто приїхав
тут не по раз перший му-
сить подати рік першого
свого прибуття.

Всіх муштин вище 21-го
року життя, будуть питати
чи суть горожанами.

Если особа була роджена
за границею, але зістала
повним горожанином ту-
тешного краю, чи то через
отриманє других паперів
чи через натуралізацію сво-
їх родичів, то енумератор
занотує „Na.“, що значить
„натуралізований“.

Всіх людей вище 10-го
року життя будуть питати
чи говорять по англійськи;
если записувана особа го-
ворить по англійськи, ену-
мератор занотує в особній
рубриці „English“, если не
говорить по англійськи, е-
нумератор мусить записати
назву языка, яким та особа
говорить.

Если котра особа гово-
рить кількома языками (на-
приклад майже всі Русини
говорять по польськи), ену-
мератор має занотувати на-

зву рідного языка, значить
всі Русини всюди по-
винні записуватись,
що говорять по руськи
„Ruthenian language.“

Чужоземців будуть пи-
тати, хто з якого краю при-
їхав і якої є народности.

Що до Русинів, то сі, як
звичайно, одні будуть за-
писуватись за Поляків, дру-
гі за Греків, треті за „гтеек
catholic“, деякі за Словаків,
Мадярів, Росіян, малих Росі-
сян і т. д. Господь знає,
ще які назви не повідумо-
ють, так, що уряд всіх на-
ших людей повтягає до чу-
жих націй, а з нашої мало
що зістане.

Тому раджу, аби всі одно-
цільно подавали себе за
Ruthenian, а то з тої при-
чини, що Американці суть
найбільше обзнакомлені з
тою нашою назвою.

На мою думку Русини
повинні всюди записува-
тись в сей спосіб, а тим
самим Американці будуть
бачити, що і нас є вже си-
ла в сім краю.

Наші американські часо-
писи можуть себе називати
по партійному як сьоготять,
але повинні своїм читачам
піддавати, щоби вони урядо-
во тут в Америці звали себе
Ruthenian, а тим самим бу-
демо мали більшу пошану
у Американців, як велика
і сильна нація.

М. Росолович.

**Фарми в полудневім
Мічїгені.**

Хто поспішить ся, зможе
ще купити красний кусок
землі з будинками і садом,
або без, в найкрасній і най-
здоровійшій околиці близь-
ко рухливого міста, в ціні
від \$8.00 і вище за один
акр на кількати сплати.
Земля чорна з глиняним
підкладом. Чудова рівнина,
ні сліду з каміння або мо-
чарів. Наші всі фарми про-
даємо по тій ціні разом з
углевим покладом. Пишіть
і зголошуйте ся, а ніколи
сего не пожадуйте до свого
краяна: 10

BADOWSKY
Land Colonization Co.
Box 47, STANDISH, Мисс.

Петиція проти анти-еміграційних проєктів закону, находячих ся під обрадами в Конгресі в Вашингтоні.

До Його Достойности, ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ і ЧЛЕНІВ КОНГРЕСУ.

Я, нижше підписаний так в імя людскости як рівнож маючи на увазі добро загалу населеня Злучених Держав уклинно протестую проти ухваленя і влученя в почет обовязуючих прав, проєктів закона, находячих ся власне під пору під обрадами Конгресу а тикаючих ся еміграції.

Ухваленє сих проєктів виключить одним почерком пера тисячі а тисячі здорових і чесних людей, які своїми кваліфікаціями знаменито надають ся на горожан сего краю. Що більше, ухваленє сих проєктів розірве на віки багато таких родин, яких члени уже тут давніше стало осіли.

Місто ухвалювати нові заострення еміграційних принципів, звивас ся Уряд, щоб сей взяв під свою опіку новоприбувших емігрантів в тих частинах краю, де показав ся брак занятя і праці.

(Імя) (вулиця) (місто) (стейт)

НОВІНКИ.

КАЛЕНДАР.

М а р т.

- 3|Ч| Льва п.
4|П| Архіпа
5|С| Льва еп. Агат.
6|Н| Мясоп. Тимогея
7|П| Євгенія
8|В| Поликарпа
9|С| Обр. гл. Іона

Новий батіг на хлопів. Пани вже не знають, якого рода кайдани наложити на хлопів. Все щось нового видумують, щоби лише хлопа тримати в своїй власті. Ось знов на одним засіданю союму шляхтич граф Антін Водзіцький вийшов з пропозицією, щоби завести кінну жандармерію на селі і дати жандармам право судити на місці і карати гривною дрібні переступства. Ось чого ще панам захочуть ся!

„Не убій“. В Росії все частіше трапляють ся випадки пасивного протесту проти організованого вбивства людей — проти війни. Протестуючі покликують ся на закон Христа, що визрадно каже: „Не убій“. Також відказують ся від військової служби „толстовці“, се є прихильники науки гр. Льва Толстого. Але сучасна милітаристична держава жорстоко карає як перших так і других. Нещодавно в Мінську другого толстовця суд засудив на чотари роки арештанських рог за відмову взятти до рук оруже. І у Австрії було кілька випадків, де рекрути, покликуючи ся на п'яту заповідь, не хотіли брати до рук оруже. Військові власті спершу примушували тих „непослушників“ ломити божу заповідь різними карами, а коли се не помагало, віддавали їх до таких військових відділів, де не треба носити оруже, або відсилали їх домів. Що однаке було би, як би так усі жовніри кинули смертоносне оруже, призначене на своїх братів, опираючи ся на заповіді: „Не убій“?..

Катастрофа на морі. Коло острова Мінорки (на Середземнім морі) розбив ся онодішній

ночі французський корабель „General Chanzy“, що вийшов був з Марсильї до Альжирі і віз багато подорожних. Всього затонуло, крім одного чоловіка, що чудом якимсь уратував ся. Причина катастрофи поки-що, незвісна. На Середземнім морі лютила ся кілька днів страшна буря, якої від многих літ не памятають. Можливе, що серед нічної темряви капітан змінив дорогу і ратуєчись перед бурєю, вийшов на скали замість до пристани. Філії опісля корабель перевернули і можливе, що він доси пливає по морі. Здогадують ся також, що підчас боротьби корабля з бурєю тріс котел. Число подорожних на кораблі доси напевно не відоме. Одні кажуть, що було 87 осіб, а після іншої версії сто кількадесят. Між подорожними було багато військових, урядників, актори, оден священник і багато жєнщин і дітей. Все те погибло. Крім того було на кораблі 183 тон товари, 165 порожних бочок, 1484 почтових пакунків і багато мішків з листами.

Найбільше овець на світі має Росіянин Остап Іванович. Займає ся він виключно годівлею овець, а єго господарство так розросло ся, що є він власителем найбільшого числа овець на світі. Має отже а міліони штук овець. Випасає їх на власних великанських пасовищах в Сибірі. Стад сих досягає в тисячі пасухів і 35 тисяч вічварських собак. В очечому господарстві Івановича є занятих 29 тисяч робітників.

Убиті Індіанцями. З Ріо де Жанейро доносять: На п'ятох австрійських робітників, що були заняті при будові залізничї від ріки Мадейра до ріки Марморе, напали в часі повороту Індіанці і вбили.

Галицькі москвичі, що перенялись чорносотенними „ідеями“ з Росії, старають ся увести їх в житє. Ось в Бучачі минулого тижня арештовано ученика ІV. клася гімназіальної Петра Андруховича вихованка тамошньої москвофільської бурси. Арештовано єго в хвилі, коли засївши за углом одного дому, хотів топирцем провалити голову надходячому свому катехитови о. Добрянському. Сей москвофільський „штенець“ хотів, аби о.

Добрянський видав єму якусь свідодство, якого після приписів не вільно було видати і не видав. За се, тай за те, що о. Добрянський є „клятим українчиком“, — як кажуть чорносотенці — хотів єго Андрухів убити. Знаючи, куди ходить о. Добрянський, Андрухів засїв на него з залізним топирцем і наміряв зарубати ним катехита. Однак про сей намір довідалась поліція, котра встигла в час арештувати молодого чорносотенця і він сидить тепер в судовій арешті. Отже, як бачимо, чорносотенний посів починає видавати свої ганєбні, злочинні плоди.

Звичайний смертельний чоловік в Лондоні єсть подібний до англійського короля Едварда VII, як дві каплі води. Єсть є урядник лондонської біржі Персі Мерстен. Він тепер кидає свою службу й з того приводу подають англійські часописи такі його пригоди, які виходили з його подібности до короля. Персі був так само заживний і огрядний як король, ходив так само, слова вєговорював подібним голосом, а навіть волосє носив так само. Кождий поладає через те в помилку, що має перед собою самого короля. В його уряді називано його жартом усе „маєстатом, величєством“, а як часом то збирали ся коло нього й співали ими „Боже благослови короля“. Як виходив на вулицю, люди ставали з пошаною й уступали ся йому з дороги. (Розумієть ся, се лише в Англії можливе, бо инші королі не ходять ніколи по місті пішки. Чому, се вже вони знають найліпше. Російський цар як показуєт ся на вулицю, то їде цілий скованій в якийсь залізничї будї). Але найліпше трафляло ся йому, як увійшов раз до каварні (велика реставрація) де було повно гостей. Всі поставляли й замовляли, а відтак як на давний знак зачали з музикою співати ими „God save the King“. Знов раз сидів він в театрі на долі, а королівська парасиділа в горі в ложї. Побачила його з гори королева й стала ся йому через льорнетку (побільшаєчє шкло, аби ліпше видко) приглядатися. Потому засьміяла ся. Не знати, чи в даній хвилі розпізнала би королева, котрий з них єсть справді король? І по чім?

Російський цар повинен дєсь в Росії найти такого подібного до себе, і пустити на місто. Там би зробили йому аминь, але уряд мігби поарештувати найліпших революціонерів. Але такого не найде там, бо хіба би хто впаив на голову, аби йти яко цар на місто як кождий чоловік. Тільки й видївби свїта.

Толстой про зміну віроісповіданя. Одєн молодий Жид в Вильні, котрий через процентують норму не міг дістати ся до університету, просив Льва Толстого о раду, зазначуючи, що хотїя супроти жидівської релїгї, як і супроти всякої иншої, він зовсім байдужний, то все-таки не може рішати ся на те, щоби для вступленя на університет змінити віру предків. Толстой відповів йому на се: „Передовсім заки думати над тим, яким способом дістати ся до університету, треба дбати о се, щоби виробити в собі релїгїйні основи, яких ви по вашим словам не маєте. Зміна своєї релїгїї на релїгїю, котрої не признаєть ся, є злим ділом, яке ні дасть ся окупити ані сумнівним знанєм, я є хочєте набути на університеті, ані поліпшенєм соціальної позиції, яке осягнеєтє завдяки „дипльомови“.

Клопіт бюкратії з „живим небіщиком“. В канцелярії влади воєгопольського міщанського старостеця явився міщанин Яєв Козлов а просьбою, щоби видали йому паспорт. Там справили ся по книгах і заявили, що документу не можуть видати, бо... Яєв Козлов давно вмер. Тодї просив

тєль заявив, що він ще не вмирав, але йому не повірили і відправили до прєстава, щоби той встановив, чи справді живий єєй Козлов. У пристава виявило ся, що Козлов проживаючи в місті Хабаровську, загубив свій паспорт, про що доміє у поліції. Літо, через місяць після сего, на Амурі втопив ся невідомий чоловік, в його кешени найшли паспорт Козлова. Так всі і думали, що то вмер Козлов.

Епохальне відкритє. Італійський учений, проф. Амегіно мав відкрити в полудневній Америці кістяк найстаршого працєловика. Кістяк сей находив ся серед кістяків, незнаных доси звєрять. Череп кістяка сильно ушкодженій, вале потилиця сильно і високо збудована. Коли дивитись з боку, представляє образ трикутника. Особливо звертають увагу великі очні ямиви, яких доси нігде не бачєно. Проф. Серджі, потверджує погляд Амегіна, що сей кістяк найстарший зі всіх, які доси найдені, та оцінює його вік на міліон літ.

„The New York Times“ а дня 1-го фебруара 1910, подає в своїй редакційній статї ось які пікани дані. Минулого року вїмандрувало із Злучених Держав до Канади 90.000 Американців. Бєли кождий з них приніє а собою лиш тисячу доларів, то в однім році втратили Злучєні Держави сєю дорогою в користь Канади 90 міліонів доларів. Часописє The Mexican Herald обраховує, що в Мєксикі і середній Америці не живе більше як 50.000 Американців. За те в Мєксикі є інвестовано около 1000 міліонів доларів американського гроша.

Виходячи, що Американці їдуть до Канади, аби мати зїтє, головню фармувати, — бєгатші Американці інвестують свої гроші в Мєксикі аби в сей спосіб добути ще більше гроша.

Грізно і несподівано вибухнув минушого тижня страйк трамваєвої прислуги в Фїладельфїї. Причину подала компанія, яка хотячи знищити юнію бєз найменшої провини відляцїла околом 700 юнієтв з роботи. За товаришами уняли єє другі і вибухнув страйк, який відразу прийняв грізний вид. Нєма майже дня, щоби не читало ся про криваві розрухи, у яких часто-густо лишають ся трупи. На жадає компанія зарєквіровано 200 людая єстейтових констаблїв, які часто по росїйськи гуляють по улиці. В виду того у Фїладельфїї панує страшне огірчєнє помїж усіма робітниками, які прововокані порішлїв від єуботи почати генєральний страйк. В минувшу єуботу зібрало ся 700 делегатів а 140 робітницьких організацій і вони одногласно порішили з єуботом, то є 5-тим єм. встановити усьо роботу в усіх фабриках і складах, щоби в сей спосіб дати вирає своєму обурєню і помочи трамваєвій службі. Дєнь в дєнь відбувають ся тепер мітангї уських робітницьких організацій нєналежачих до юнії і єї рівнож прилучають ся до страйку. В сей спосіб в єуботу в Фїладельфїї стаєуть усі фабрики, ставе увєсь промисл, спривняючи міліонів шкєди. Фїладельфїйські робітники, хіть пізно, але все таки наконєць прийшли до переконаня, що тільки єдностєю і солідарностєю зможуть добути єє своїх слухняних прав.

Дня 28-го лютого в місцевости Масє, Ідахо, що лежить помїж височєзными горами, усїнулу ся з вершків гір маси снїгу (лявіна) і знищили ціле містєчко, при чім згинуло більше як 100 людая. Около півночі люди почувли страшний гук, нєнає-б було тисячі громів. Однак не було вже ратунку. Все, що стояло на дорозі, хата, дєрева, люди, звєрята, уєє пїрвали зі собою маси снїгу і кинули у пропасть. Вратувало ся лишєнь

35 Італїянци, які мешкали в карї. Лявіна вправді пїрвала єю кару зі собою, однак не розвила її, а мешканці з трудом добули ся з холодного грєбу. Тисячі людая поспїшило сєйчас з усіх єуєїдних місцевостей на ратунок і до рана добули в снїгу 14 трупів. Ранком пройшли сєю дорогою ще дві лявіни і забрали зі собою дальших 30 домів, однак з людая вже більше ніхто не згинув.

Як було вже в послїдній числї згадано, що вибухнув страйк в S. Bethlehem, Pa; однак змаганя робітників не приходили до ніяких наслідків, понеже зі всіх робітників, котрі працють в Bethlehem Steel Works може яка дєсята часть астрайкувала. З кождий дєєм вправді число страйкуючих зрєстало, але дуже пияво. Аж наколо приїхали з Пітсбурга і з других плеїнів страйкєри, котрі заохотили нарід до дальшої борби і витрєвалости, дня 24 лютого в євечір зібралїсь робітники перед офїсом міліонера Шваба, котрий єсть предєїдатєльом жєлєзних фабрик і звїтаєть при звукх місцевой музики обходячи всі стрїти S. Bethlehem у, ааохочучи всіх до страйку. На другий дєнь, то є 25 лютого рано зібрали ся робітники перед фабрикою, та адержували єкєбїв від роботи; одним відбирали єєді з обїдом і кидали до землі, других обєждали камїнем та грозями. Стримали надїждєжачую стрїтвару в котрій їхали єкєбї і почали вибивати вігна, однак поліція їх розвігнала. Перед полуднем зібрала ся кілька-тисячна товпа народа в сєлє „Market Hall“, в котрій відбув ся мітїнг а промовама в язїлі: англїйським, нїмєцьким, мадярським, словєньським і польським, почім нарід вписєвав ся до юнії. Компанія і тут, щоби настрашити робітників спровадила ославлєних єстейтових констаблїв, так званих чорних гуварїв. Страйк все ще трєває.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на руську церков сьв. Ап. Петра і Павла в Auburn, N. Y.
Вєч. о. В. Гравнак від парохїян в Ramey, Pa. 11.28 дол. від себе 8.72 дол.
Вєч. о. Мих. Біцага від парохїян Hawk Run, Pa. 2.25 дол.
Вєч. о. М. Данилович від парохїян в New Alexandria, Pa. 6.30 дол., від себе 1.00 дол.
П. Василь Пастух від брацтва сьв. О. Николая в Oxford Furnace, N. Y. 5.95 дол.
Д. Теодор Соколовский від братства сьв. О. Николая в West Newton, Pa. 3.00 дол.
Д. Мих. Ференц від брацтва союа. Повр. Пр. Д. Марїї в Weiting, Ind. 5.00 дол.
Д. Андрей Годчак в Johnstown Pa. від себе 2.00 дол.
Д. Марія Поташник від сєє трицтва від „Союа“ 199 в Whiting, Ind. 5.00 дол.
Д. Прокїп Сєньків з Whipple, W. Va. зібрав на хрєстинах в Гринька Лудїшаного 5.00 дол.
Разом всіх жєртв 55.50 дол.
Іменєм руської церкви сьв. Ап. Петра і Павла складаємо Впом. Жєртводавцям ширє-руськє „Спасибїг“! Най Євєшнїйший падрєродитєль Вам стєрпєню.
Вп. Рєдїмцям пригадаємо єє ласкавій памятї і проєвно о дальшїх жєртви.
Auburn, N. Y., 20 лют. 1910.
F 37 Мєл. Польський
Мєл. Шєвичє
о. Теодозий Цар

ПЕРТ АМБОЙ. Члєни кружка драматичного відєграють дня 7. марта с. р. в по- нєдїлок „УКРАДЕНЄ ЩАСТЄ“ в великій галї Нїкодїма і за- прашають всіх місцевих як і до- окресних Русинів дужє сердєч- но.

„ШЕРШЕНЬ“.

Ся часописє жалить бєа- пощадно москвофїлів, ма- дяронів, плеїгунів та вєяку жалоту, що підгрїзав нєш народний органїзм. „Шєр- шєнь“ воєє в нєприятєля- мї в спосіб дєятєльнєм- ский нє виходячи поза границї приличности — за- тє москвофїльськє „Вїдєма“, котру редагує єїдоглавий старушок, виступила до борби ординарно лайкою якої не втїялаби найбільше писката перекупка. Се є знак, як москвофїли нада- ють чимраз глєбше в про- пасть дикости і брутал- ства.

Крімє сатири є ще гарні кавалки гумористичні і кілька ілюстрацій.

Предплата на пїдїй рік вноєють \$1.50. Гроші трє- ба посилати через почтовий або експресовий money or- der на адресу.

SZERSZEN 439 N. 6-th Ave. SCRANTON, PA.

НАЙЛІПШИЙ УЧИТЕЛЬ.

Стара приповідка говорить, що досвід, се найліпший учитель. Коли ми не мали нагоди про щось самі особисто переконатися, тоді до- виннісьмо вірити досвідом других. Коли їє родить ся на якує рїд- тоді і Ви повинні на нє згодити ся. Коли Ви до сєє пора не мали нагоди випробувати Трїєрєр Аме- рїканський Елїєс Рїрєго Вїєд, в уських клєпєтах жєлудєв, то радїмо Вам, звернути ся о порадє до тисячєв тих осіб, які брали сє вино і перєсвїдчєли ся, що вєно є найліпшим єрєдством на уєї недуги того рода. Спробуйте сє вино сєйчас, коли Ваш жєлудєк наїде ся в нєпїкєвитим порядку, почлєте тратити апєтит а нєрви ослабчєть. Спробуйте його в кодьких грїпїним, звертаню. Спробуйте його також в часі, коли не будєтє добре рознє- ложені, нєрвозі або коли єтанєтє ся лєгко мучити. По всіх другєго- рах.

JOS. TRINER, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Русько- Англїйський ТЛУМАЧ

з котрого можна дужє скоро навчитись англїйської мови. Сторїя 256. Тверда обрєва. Цїна 60 центів. Замовити у: And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J. Агєнтєм дєєсь звєчний овєст.

Приймаєть ся передплата на щомїєсячний „ЕКОНОМІСТ“

(VII рік виданя) орган „Руського Союа Рєвїлішного“ у Львові, присвєчєний теорєтичному і практичному освєтлєню патєвє ко- опєрації і єкономїчного життя вєагдї. В 1910 році в „Економїстї“ будуть мієтати ся рєфератє, які мають бути приготєвлєні до І. національного євєєр- ативного конгрєсу.

Передплата річна вноєють 1.50 дол. Адреса редакції і адмїнїстрації: Ав- стрїя, Львів, Рїнок 10. При „Економїстї“ вїдає ся популяр- ний ілюстрований коопєративно-єкє- номїчний мїєсячник „САМОПОМІТ“. Передплата річна на „Самопомїт“ в- нєєють 0.50 дол. Вїдає: Красавї Соює Рєвїлішнїй. Одвїчалний редактор: О. Сєвєчє.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER. Чоловік шарпанний болїми є бєспомї- нїй нєнаєє свій робїтний корабель на скєлах. Коли їє терпєтє на рєвматїзм, нєвралгїю, прєстуду і т. н., то годї спрєбуєть кілька разів натїрєть PAIN EXPELLER-OM, загалноє узєваннє, вєськїтнїм дєєєв- лєсько. По всіх другєторєках в цїлї 25 і 50 пїєт.

F. AD. RICHTER & CO. 215 Pearl Str., New York, N. Y.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почесний член Р. Н. Союзу. Іх Пресовищення Стефан Сотер...

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910. Духовний управитель: о. Михайло Валог, 712 Carson st. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель: Дмитро Канігула, McAdoo, Pa. Місто-предсідателька: Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель: Федор Гут Кульчицький, Pittsburg, Pa. Касієр: Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий: Вох 76, Jersey City, N. J. Секретар рекордовий: Теодозій Лабовський, Вох 76, Jersey City, N. J.

Радні: Михайло Беля, Holyoke, Mass. Петро Ярема, New York, N. Y. Іван Глова, Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія: о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y. Василь Гришко, Scranton, Pa.

Даректор друкарні: о. П. Понятишин, Вох 112, Elizabeth, N. J. адреса мешканця 326 Rose Hill Place, Elizabeth, N. J.

Редактор: Антін Пурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y. Менеджер друкарні: К. Карнів, 184 Hudson St., New York, N. Y.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

1) ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної згоди, яку інтересовані договори на жадане літотно 1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСІВ по 3 цент. від слова за кожний раз.

Ві доз ва

до всіх зн. Секретарів і Організаторів Відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декларацій без вивовнення свідощтва лікарського, яке знаходиться на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті.

Рівнож при вивовнюванню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано на яке посмертне член хоче належати, кільки має він і його жєна літ, імя жєни або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне.

Член, котрий не вмє писати, має зробити на декларації пером знак хрєста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. с. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу вивовнювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу.

Д. Канігула, гол. преде. Т. Лабовський, гол. рек. секр.

Ч. 1212. КВІТ \$400.00 на чотиріста доларів, котрі п. Андрей Кандалець отримав як посмертну заповому по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Свідки: Іван Тєлєпко, Юрій Товт. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число 184).

Ч. 1213. КВІТ \$400.00 на чотиріста доларів, котрі п. Іван Руданський отримав як посмертну заповому по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Свідки: Юрій Гавриляк, Николай Галайда. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число 72).

Ч. 54. КВІТ \$21.00 на двайцять одєн доларів, котрі п. Василь Петрочко отримав як посмертну заповому по сині Семен з Головної Каси Руского Молодєчого Союзу в Америці.

Свідки: Андр. Звіржинський, Василь Даньчак. Від місцевого Уряду Руского Молодєчого Союзу в Америці. Відділ (число 72).

Прокон Судик предс., Андр. Звірженський секр.

Рух в відділах Р. Н. Союзу.

PHILADELPHIA, PA. бр. „св. Григорія і Наад. Сок.“ від. 239. подає до загального відомо, що вибрано слїдуючий новий уряд: о. І. Боярчук пр., С. Вільчньський з. пр., Т. Грицей секр., А. Голєд з. секр., М. Шкодовський кас., О. Боднарчук з. кас., Адреса секр.: 233 Fitzwater str. Philadelphia, Pa. — Т. Грицей секр., о. Осип Боярчук предс.

RHONE, PA. від. 29. подає до відомо, що місячні братські мітинги будуть ся відбувати в кождо 4-ту неділю в місяцю на Волковій гали, Pine st. Rhone, Pa. — Гр. Озога секр.

McKEESPORT, PA. Тов. Запорожська Січ від. 132 подає до відомости своїм членам, що вибрано слїдуючий уряд на рік 1910: Петро Сова пр., А. Галацький секр., В. Кочкодан і П. Кучара опікуни каси, Д. Сова і Йосиф Шушєреба контр., Ів. Трєватєвський кошовий, Н. Паріх дє., В. Кочкодан опікун хор., М. Яличко записник. Адр. секретаря: Д. Хоцьньський Вох 82, McKeesport, Pa. Мітинги відбувають ся в четвєрту неділю по і. в церковній гали.

LOPEZ, PA. бр. св. П. і П. від. 253. подає до відомо, що вибрано новий уряд на рік 1910: Йос. Грубеняк пр., Мих. Матковський секр., Петро Грєга кас., Анд. Сташек з. секр. Ів. Полянський кап., Мих. Бук і Мих. Петришин контр., Мих. Шєстак, Фед. Фалатович і Фед. Романчо трост., Андр. Русинка хорун., Фед. Мацарік опік. хорих, на Лопєз, Мих. Грінчо на Борнес, Стеф. Брунарський дєр. Адреса

братства: Mike Matkosky Вох 71, Lopez, Pa.

NEW YORK, N. Y. тов. „Тєсьмениця“ від. 144 подає до відомости що на мітингу дня 12. лютого зїстав вибраний секр: Ів. Коцький на місце П. Піддуского, котрий виїхав до краю, а заст. котр. Мня. Іванкевич. Слїдуючий мітинг відбудє ся 12-го марця, на котрий кождий член має явити ся. Зі всякими справами Тов. просить ся удавати на адреє секрет.: John Kotzky 513 E. 12-th st. New York, N. Y. — А. Зубрицький пр., Ю. Кузів кас., Ів. Коцький секр.

BEAVER MEADOWS, PA. бр. св. Арх. Мих. від. 95 подає до відомо, що на мітингу дня 20-го лютого вибрано нового секр. Ів. Солтєса, який адреса звучить: Mich. Soltys, Вох 213, Beaver Meadows, Pa. — Андр. Савка предс.

PITTSBURG, PA. бр. св. О. Николая, від. 53. повідомляє що мітинги відбувають ся в другу неділю по першим точно о год. 1:30 по полудни. Член неявний ся на час буде караний після статутів і місячне не відбере ся від него. Котрий член єще не віддав стару грамоту, нехай сєйчас її принєсе, або пришлє через почту. Опікуни хорих мають принєсти книжочки. Котрий член перешкоджений і не може ходити на мітинги має присилати місячне на руки головного предсідателя: Rev. N. Stefanowich, 7 Carson st. S. S. Pittsburg, Pa. — Ник. Войтович предс.,

Балі і Представленя (Оголошенє в сїй рубрицї коштує: для бр. в Р. Н. Союзї і гр. кат. парохїй по 2 цент., а для всїх друєма по 4 цент. від слова.)

АМАТОРСКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ устроєє кружок драматичний в Mt. Carmel, Pa. в неділю 6. марця 1910. Члєни сєго кружка відєграють: „Іцко свєт“ комєдія в 1 дїї і „Перше повмиралї а потім повінчалїсь“ комєдія в 2 дїях. Всїх дооколичних Русинів сєрдєчно запрашає Комітет.

Пошукунаня осіб. (Оголошенє в сїй рубрицї коштує по 2 цент. від слова.) — Пошукую Івана Цєлака, походить з сєла Завадка, рїманівська, Галичина. Хтоби о нїм знав або він сам, нехай мене повідомить. Адреса: Ladomir Senczakowicz, Alden, Pa. Luzerne Co. 8—10

— Никифор Джула з Kingston, Pa. 457 Main st. шукає за Іваном Крейнїчиєн, який походить з сєла Гавчови, пов. Горлиці. Дєсь має находить ся коло Pittsburg, Pa. або в самім Pittsburg. Хтоби о нїм знав просить ся ласкаво дєстєти на повисшу адресу.

Конкурси. (Оголошенє в сїй рубрицї коштує по 3 цент. від слова.) — Гр. кат. парохія в Ford City, Pa. потребує від першого марта с. р. дєкоучитєля з слїдуючими квалїфікаціями: 1) Знаєє уставу церковного. 2) Наука дїтїй двї годїни дєнно. Місячна платня 35.00 дол. і доходи. Зголошувати ся на адресу: Rev. I. Zacharko, Box 2, Ford City, Pa. 8-9

Грєко-кат. Руська Галицька Парохія св. Ів. Крєстїтєля в Pittsburg на South Side пошукує дєко учителя. Кандидат: 1) має мати добрий голос; 2) провадити сьпів хоральний; 3) провадити школу (дві годїни дєнно); 4) має представить ся свідощтвми. Місячна платня \$35.00 і висше після заслуг, помєшканє опал і свєтло. Кандидат має голосить ся на адресу: Rev. N. Stefanowitch 7 Carson st., S. S. Pittsburg, Pa. 9-10

Процєс.

(Продовженє зі сторони 3-ої.)

сєго, що вислїдив прокуратор. Сє ваше власне питанє і вона на него відповїла, що не тямить; то всьо, Тєпер поставтє инше питанє; ви можете відкликати ся.

Пит.: Позвольтє менї відєсвїжити вашу память. Чи ви не говорили до Євгена Василенка, в кухні у Мендєльсона після 25. червня 1908 р., і чи він не питав ся вас, для чоґо ви відкликали сє, що казали про всєч. Арсенія?

П. Сніткін: Відповїджтє лиш на сє, а потім я піду далї.

Відп.: Я нічоґо до него не говорила і він там не був.

Пит.: Я гадав, що ви казали що йно перед тим, що ви не присягалиб, чи він там був, або що ви були певні, чи він там був чи ні.

П. Гарван: Спротивляюсь сєму; нас сє не обходить що ви гадали, яку що йно передтим вона дала відповїдь.

П. Сніткін: Ну, то я переїначу сєє питанє. Пит.: Чи ви що йно не присягали, що ви собі не пригадуєтє, чи він там був чи ні.

П. Гарван: Противлюсь сєму. Там в протоколї є, на що вона що йно присягала. Судя: Спротив піддержаний.

П. Сніткін: Застєрїгаю собі уклінно право відлику. Пит.: Чи ви не заявляли перед Євгєном Василенком у верєснї 1908 р., як він питав ся вас, для чоґо ви відкликали всьо дотично сьвящєника, що причина, за-длї якої ви відкликали, була ся, бо вони не булиб хотїли похоронити вашої дитини? Відп.: Ні, я так не говорила.

Пит.: Чи ви говорили коли до Митрофєна Вїлущєнка у верєснї 1908 р. і заявляли перед ним, що причиною, за длї якої ви відкликали всьо про Арсєдія було сє, що в противнім разї вони не похоронили-б вашої дитини?

П. Гарван: Спротивляюсь, бо на сє була вже відповїдь.

П. Сніткін: Ні, сє є инший чоловік. Судя: Сє инший чоловік.

П. Гарван: То добре. Відп.: Ні. П. Сніткін: Тєпер вона може собі віддихнутї — я скінчив.

(Дальше будє.)

Гр. кат. парохія св. Петра і Павла в Wilkes Barre, Pa. пошукує дєкоучитєля. Від кандидатів вимагає ся: 1) Тєрєзєсти, 2) іспиту дєківського, 3) іспиту нотного сьпїву, 4) свідощтв, що вєди шкільну науку. Платня 40 дол. місячно і доходи. На відповїдь валучити 2-цєнтову марку. Зголошеня без повисших свідощтв безуслївно не будє брати ся під розвагу. Зголошувати ся на адресу: Rev. E. Kuziw, Вох 129, Coalridge, Pa. 8

— Іспитований пївєць церковний з тєнєровим голосом потрафить хор провадити пошукує посади дєка і учитєля при гр. кат. церкві. Ласкаві зголошеня під: Василь Коцьюбинський, 238 Neelys 22 North, Philadelphia Pa.

Учитєль в краю, з усіма іспитаннми, глєдєє посади від 1-го пївїтїя. Має вїлькїлїтнїу практиєву в Америцї, розумїє дєківство, вєдєє хор і т. д. Адресу подаєть Рєд. „Свєбодї.“ 7-9

НА ПРОДАЖ сальон в кориснім положєню, поміж Русинами і Словаками; причина: вїїзд. Mr. George Zigmand, 438 W. Centre st., Mahanoy City, Pa. 6-9

ХТО не має а хоче дїстати банкєві папєри до перєсиланя грошїй до краю, нехай сєйчас пишє на адресу: Ruthenian Exchange Co. 184 Hudson St., New York.

Потрїбно 15-літнього ХЛОПЦЯ до пїтору, котрий вмє добре писати і читати. ДОБРЕ МІСЦЕ. Лиш Русин може зголосить ся. Зголошенє праїмає Рєдакція „Свєбодї“ 184 Hudson Str., New York.

Огляд нашого житя за минулий рік.

(Продовженє зі стор. 2-ої)

варїєств з области кредиту, торговлі і рїльництв, які помагають нашим сєлянам бороти ся з своїми злиднями. І так під опікою „Союза рєвізїйного“ остає 312 кас і щадниця з майже 100.000 члєнами та річним оборотом 200 мїлїонів корон. Так само число тов. кредитових, що гуртують ся коло „Краєвого Союзу Кредитового“ та широкої торговельної організації „Народна Торговля“ значно скріпило ся. Знов число молочарських сїлок, що належать до „Союза молочарського“ зросло на 20. Сє всє творить в Галичинї самостїйну українську економїєчну організації.

В минувшїм році могутчо розвинуло ся товариство „Сїльський Господар“ яке числїть бїльшє 50 філій та кїлькєдєсять кружків.

Українська хлїборобська вистава в Стрию (від 19-го до 27-ло верєснї) показала стан нашого рїльництва, домашнього промїєлу, показала, що наш народ стоїть не низше других, що мїмо ворожого гнєту їдє в нас безвинно муравлина праця „від долу“ та її чудовї плоди в минулим році показали наглядно, що тїлькї туди є дїєсний шлях до вїдроджєня і здобутя силї українського народа.

Калєндар-Провїдник на рік 1910 тепєр лиш 25 цент. Пїшїть до EUG. HWOZDYK 705 Mint Alley, S. S. Pittsburg, Pa.

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР. СОЮЗА.

Із тайн природи.

(Дальше).

Другою прикметою кожного тіла є його форма. Під формою розуміємо ті границі, в яких дане тіло займає місце в просторі. Один погляд ока кругом себе переконає нас, що існує не менша скількість усяких форм як і відтінків барв.

Форма тіла дасться поділити на два роди: формна і неформна. Під формною розуміємо усе те, що дасть підтягнути ся під якісь правила: трикутник, квадрат, піраміда, куля, далі форми ростилині, звірячі та мінеральні. До неформних зачисляємо усі тіла мертві, яких поверхня не дає ся ближше очеркнути.

Третою і найважливішою прикметою кожного тіла, без якої воно не могло б існувати, є матерія, з якої воно повстало. Кожде тіло без винятку мусить повстати з якоїсь матерії, позаяк в натурі не може існувати щось такого, що складало б ся з нічого або дало зробити ся з нічого, бо навіть найніжнійша пахоць цвітки складає ся з матерії, позаяк є нічим іншим, як тільки незвичайно дрібненькими частинками сего цвітку, які літають у водусі і через віддих дістають ся до нашого носа.

Матерія є незнищима, то значить, що нічо ми не в силі знищити так, аби з того зовсім нічо не лишило ся. По спаленю кусника

дерева зостає вуголь, попіл, а рівночасно з паленем виворив ся огонь тепло і дим. Отже ми не знищили матерії з якої складало ся дерево, бо по мнимим знищеною дерева через огонь ми дістали інші тіла, яких слідів перед тим в сім куснику дерева ми не бачили. То вказує нам, що матерія, з якої був зроблений сей кусник дерева не була одного рода, тільки складала ся з кількох частин. Коли б ми далі хотіли дізнати ся, з чого складає ся вуголь, переконались б ся, що мимо дальшого паленя вуголь лишиться вуглем. Се повинно нам вказати на се, що вуголь є складовою частиною інших тіл, сам-же на дальші частини не дасть ся розложити. Таке тіло, при помочі якого дадуть втворити ся інші тіла, а яке само уже не дасть ся далі розложити на ніякі частини, так як первісна барва, називаємо первнем. Ціла велич матерії з якої складає ся світ і все що на ній знаходиться, складає ся з первнів. Дотепер знаємо таких первнів 80 з яких 5 є газами (окисген, водень, кисень, флюор і хлор), 2 течами (бром і живе срібло або ртуть) а решта тіла сталі, як желізо, мідь, золото, срібло, сірка, вуголь, фосфор і т. д. Дивує Вас певно, що не вчислено води до первнів, коли там є живе срібло, мідь, желізо і т. д. Води не вчислено там, бо вода не є первнем. Се докаже нам

звичайний досвід. Варім воду в відчиненім начиню а переконаємо ся, що вона за якийсь час зникне. Позаяк матерії не можна знищити, тому вода мусіла прибрати якусь иньшу форму як се стало ся і з тим спаленим кусником дерева, то є вода мусіла розложити ся на первні. Позаяк в начиню не лишило ся ані вугля ані попелу, тільки з варючої ся води зробила ся пара, яка зникла в водусі, то се нас напроваджує на гадку, що вода мусить складати ся з первнів, які суть газами.

І так є в дійсности.

Складовими частинками води суть два газу: водень і окисген. На дві частини водня припадає одна частина окисгену. Цікаві суть досліди які роблено з сими двома газами. Коли до водня приближено запалений сярник він вибухав голосним гуком при чім показував ся блідий, синенький огонь. Коли знов приближувано запалений сярник або жарючий вуголь до окисгену, то сей газ ані не вибухав ані не запалював ся, але за се вуголь горів яснійшим, живим огнем. Отже з двох сих газів, з яких один вибухає і палить ся, а другий помагає до паленя складає ся найбільший ворог огня, вода.

В місяцю Січню 1910 приступили слідуєчі нові члени до Р. Н. Союзу:

Бр. сьв. Крестителя Від. 264. в Joliet, Ill.

В. 264. Ковач Андрей, Ромпа Іван, Митрик Василь, Шадварі Іван, Грєба Ласлав, Гуляш Іван ст., Гуляш Габор, Гуляш Іван мол., Чабан Іван, Ленко Вас., Федорчі Василь, Гуляш Стефан, Іванко Михайл, Ленко Іван, Миколашко Стеф., Кімак Василь, Драньчак Іван, Бега Василь, Драньчак Стеф., Кевеш Петро Мішка, Вармечко Василь, Миколашко Вас., Рапко Вас., Савич Вас., Липа Вас., Миколашко Іван мол., Даньчак Василь, Дечко Іван, Грєшко Іван, Прокоп Юрій, Мінчич Іван, Ігнат Анд., Куандрач Іван, Сабов Йос., Лепічуска Юрій, Гайдучак Іван, Надзам Юрій, Грушовский Ів., Устич Михайл, Шайка Василь, Верес Іван, Печеняк Стеф., Павлічак Іван, Печеняк Юрій, Браніх Алекс., Бабяк Іван, Морес Іван, Феряк Іван, Надзам Михайл, Собіна Іван, Мاستяк Анд., Надам Андрей, Бега Іван, Волчко Михайл, Миколашко Іван ст., Збур Іван, Миколашко Михайл, Миколашко Василь, Аренич Михайл, Дутка Михайл, Гудак Михайл, Мацко Мих., Добра Юрій, Бобаль Іван, Сидор Тимко.

Братство сьв. Арх. Михайла Від. 265. в Taylor, Pa.

Манда Іван, Ганя Павло, о. Волкай Мирон, Агнал Йосиф, Осянік Іван, Букосі Петро, Бродзінський Фелікс, Гарлінський Іван, Паргульський Юліан, Шепковський Адам, Гамбовський Владислав, Гарлевський Адам, Сабовік Мих., Глівка Станко, Бакас Іван., Спишак Іван, Гайдучак Іван, Гайдуча Михайл, Мачейка Юрій, Роман Іван, Пращак Іван, Дорууда Мих., Роман Петро, Шудер Павло, Рач Павло, Мішак Іван, Роман Мих., Юртин Мих., Добас Іван, Качур Іван, Шеміван Іван.

Сестрицтво Преч. Діви Марії Від. 266 в Glen Lyon, Pa.

Круліковська Антоніна, Москва Теодозія, Дулеба Ева, Стебелінська Ксеня, Андричак Зофія, Мігальська Антоніна, Гринчик Пе-

лягія, Долинська Анна, Адамова Катерина, Кочанська Анна, Паш Ефимія, Пелая Анна, Гаденяк Олена, Гудак Марія, Сивуляк Марія, Фуджак Марія, Скородинська Марія, Федорчак Зофія, Дубець Олена, Кец Ефрозія, Маркович Танька, Круліковська Йосифа, Зметана Тевдоска, Мадяк Орїна, Сійчак Катерина, Грегень Анна ст., Грегень Анна мол., Фуджак Марта, Кевеш Марія, Хованець Анеля, Кец Ева, Смит Олена.

Сестрицтво Преп. Меланії Римлянини Від. 267. в Kingston, Pa.

Гайдош Параска, Семан Елисавета, Ганчовська Анна, Ганчовська Марія мол., Ганчовська Марія стар., Барній Юлія, Стівенс Клара, Кузмяк Анна, Полчин Марія, Зегер Марія, Замба Марія, Семан Марія, Манігам Анна, Берєцка Марія, Крегель Марія, Дудачик Марія, Балог Зузі, Станьчак Марта, Ковальчик Дорія, Фецько Марія мол., Федор Марія, Буцьо Ева, Фецько Марія стар., Малига Марія, Молчаній Анна, Барній Юліяна.

Бр. сьв. Стефана Первомученика Від. 268. в Duquesne, Pa.

Гранчак Мих., Бланяр Ілько, Вовк Василь, Петрик Іван, Грижо Іван, Кашяк Іван, Грижо Іван мол., Драль Анд., Грєга Анд., Пастир Іван, Бланяр Стефан, Галко Михайло, Бланяр Михайло, Бокшанський Мих., Гичо Георгій, Мудронь Іван, Кедря Йосиф, Ферко Юрій, Косьо Анд., Чобірка Стефан, Пастир Мих., Грицько Іван, Дулеба Дмитро, Поливка Петро, Поливка Іван.

Бр. сьв. Арх. Михайла, Від. 269 в East Chicago, Ind.

Хромчак Іван, Навалійний Ізидор, Стрипай Мих., Кокондій Филип, Сікора Іван, Матяшовський Іван, Сташек Адам, Матяшовський Франц., Пашепа Іван, Ланір Мих., Стрипай Мих., Імрі Стеф., Поломчак Іван, Воседа Мих., Квасний Мих., Волечко Юрій, Гайдук Юрій, Сікора Мих., Маєр Ст., Матвій Анд., Сташек Мих., Пінав Собестян, Матяшовський Антін, Поломчак Мих., Чурлей Юрій, Козуп Миколай, Гозіас Мих., Романув Василь, Бакола Поломчак Іван, Лесів Мих., Твардзік Іван, Ясек Йосиф, Селенте Френк, Ковач Андрей.

Бр. сьв. Тройці Від. 270. в Youngstown, O.

Кожан Юрій, Лічак Анна, Вашчак Анна, Ксеняч Тежля, Куманяч Андрей, Ксеняч Юлія, Романко Стеф., Лопушанська Марія, Болощак Катерина, Сулик Анна, Глеза Марія, Глеза Анастасія, Сеньчишак Ілько, Стець Орїна, Грицьков Юліанна, Кій Катерина, Фик Анна, Дуліт Іван, Грицьків Юлія, Балог Марія В. 3. Дєрнарочич Мих., Крутий Анна.

В. 5. Бурчак Йосиф.

В. 7. Ністран Ник., Геферд Франк, Колач Анд., Черлічкый Андрей.

В. 9. Попович Мих., Гаули Герман.

В. 10. Тантомір Василь, Шкарат Тодос.

В. 12. о. Володимир Коритовський, Володимир Печерський.

В. 13. Могила Стеф., Павчик Андрей.

В. 15. Швець Петро, Качор Василь.

В. 16. Рейда Василь, Гуляш Іван, Грідчик Анд., Біцко Михайло П.

В. 17. Косак Василь, Сенько Митро.

В. 19. Гуман Марія, Лешканяч Іван.

В. 23. Муцко Іван.

В. 25. Дидьо Артїм, Гошкович Йосиф.

В. 27. Шмирик Михайло.

В. 26. Дуда Мойсей.

В. 28. Матій Андрей, Гузий Стеф., Грицько Іван, Сопінка Петро.

В. 29. Митренко Гнат, Завійський Ник., Федак Гриць, Грозьо Параска.

В. 30. Корчаба Антїн.

В. 33. Рублевський Ясько, Косич Василь.

В. 35. Лопушанський Іван.

В. 36. Капітула Максим, Фелічак Іван, Зориво Іван.

В. 38. Ангель Іван мол., Ангель Іван мол., Кожаноский Петро, Плячак Дмитро, Віляк Тимко, Фалат Панько, Глухий Петро, Перон Павло, Шевчик Стефан, Синкевич Осиф, Воробець Петро.

В. 43. Козир Михайло.

В. 47. Соломдж Мих., Лесейко Микола, Раб Михайл, Драбик Мих., Гудак Анд., Воцїнок Цибак Андрей.

В. 52. Шевчук Микола, Камінський Іван.

В. 53. Динчак Альберт.

В. 54. Ваврїняк Йосиф.

В. 55. Щєрба Андрей.

В. 56. Драган Мирон.

В. 57. Гладич Стефан.

В. 58. Цап Стефан, Кривинський Йосиф.

В. 59. Хорий Юрій.

В. 53. Олекшак Марія.

В. 65. Бобер Семан, Когут Антїн.

В. 67. Копка Василь, Млинарський Анд., Немець Себастьян, Капанайко Петро, Зєблінський Юзеф, Гараль Гр., Рєшетар Юрій, Тимцьо Іван, Андрейко Василь, Яхвак Марія, Рудяк Ядвіга, Більович Пайза.

В. 70. Ясїнський Дїонизій, Джура Ілія, Яцків Олекса, Яремкович Яким.

В. 72. Тиман Осиф, Рєпак Семан.

В. 73. Поморянський Михайл, Рєкрут Іван.

В. 76. Романішин Кирило, Романович Френк, Кіселик Демко.

В. 80. Качєрган Михайло.

В. 81. Семенків Йосиф.

В. 82. Мальчоский Теод. Мисько Михайл, Старєнчак Йосиф, Василь Йосиф, Ксеняк Ів., Вусик Петро, Усїяносский Йосиф, Ооборишко Василь, Ксеняк Антїн, Дудинський Ник., Мальчоский Іван, Бігун Йосиф, Бігун Теодор, Сєх Іван, Котлярчик Анд., Вубняк Михайл, Балік Антїн, Оленяк Данько, Новїцький Іван.

В. 85. Христорія Петро, Васидик Петро, Мостовий Іван.

В. 86. Паньків Максим; Вовк Мих., Вовк Анна діти.

В. 87. Душатянский Данько.

В. 91. Караман Ігнат, Кордис Ігнат.

В. 92. Хмїлівський Олекса.

В. 93. Дулка Йосиф, Шага Йосиф.

В. 95. Юрчик Федор мол., Пашкевич Мих., Пітух Михайло, Шатковський Іван.

В. 96. Созанський Юліан.

В. 99. Білий Михайл, Федорішин Матій, Сїбуря Михайло, Добуш Іван, Мудрик Іван, Войко Никола, Яцур Гр., Тирпак Петро.

В. 102. Патяк Михайл, Інгєвич Іван, Монрик Василь.

В. 106. Бобель Данько, Зєлковський Іван, Нєсторович Іван, Косович Іван, Грїнєсецький Стефан, Медзяк Яцко, Кісілевич Павло, Вукрїй Василь, Березовський Дмитро, Дїбко Мих., Калїновський Вас., Паньчук Теодор, Коза Михайл, Дїтко Михайл.

В. 108. Синяк Яким.

В. 109. Сташак Валєнтїй.

В. 115. Тагіра Іван, Крех Іван.

В. 119. Віраг Іван, Гамада Іван, Кучеравий Юрій.

В. 120. Вуйто Клим.

В. 121. Загорський Мих., Пригода Іван.

В. 122. Горват Марія, Бланяр Марія, Кравчик Анна, Бобік Анна, Гавчар Елисавета.

В. 123. Вайнер Никола, Петрівський Стефан, Блажейський Войтко.

В. 127. Баранецкий Антїн, Блїдїй Іван, Марашко Николаї Войтович Стефан.

В. 128. Коваль Григорий.

В. 130. Янів Николаї.

В. 134. Лавун Василь.

В. 135. Прєслїпський Василь, Підкалицкий Йосиф, Качур Лєсьо, Макар Дмитро, Зєз Стефан, Грєшко Анна, Голобінка Лєсьо,

Плїшка Петро, Ганчарик Дмитро, Курчак Антанас.

В. 136. Качмар Іван, Качмар Василь.

В. 140. Литвин Александер, Пагранічний Іван, Багній Іван, Стрїбицкий Ілько, Бураняч Тимко, Бураняч Іван, Глеза Максим, Синидяк Іван, Волощак Михайл, Рябець Теодор, Голковка Йосиф, Гиховський Макс., Тиховський Стефан, Цїбїняк Тимко, Павелко Николаї, Бураняч Лука.

В. 142. Радзїняк Юрій, Ковальчик Михайл, Лєсько Дзїндзю, Дзїндзю Юрій.

В. 146. Шпак Михайло.

В. 147. Цубенько Стефан, Яремчук Василь, Задолько Іван, Бохна Гриць.

В. 32. Йодї Василь.

В. 49. Пшидрув Антїн, Гумєнюк Танас, Павловський Антїн.

В. 151. Сава Марія, Ваврїшко Марія.

В. 78. Брєков Йосиф, Михалкович Іван, Мачужак Іван, Бочек Валєнтї.

В. 114. Кость Василь.

В. 156. Ярдан Гриць.

В. 157. Кїньо Іван.

В. 158. Филипчак Антїн, Калїновський Василь.

В. 159. Гузар Евгенїй, Поляк Іван.

В. 160. Чопик Стефан, Кошута Михайло, Галабурда Василь.

В. 161. Байко Василь, Швїдїв Антїн.

В. 165. Кучман Михайл.

В. 166. Чингєль Альберт.

В. 167. Краска Йосиф, Самборський Йосиф, Ярош Ігнат, Скворонський Іван, Лорєнц Людвік.

В. 168. Іванів Стефан.

В. 175. Тєлєзак Михайл.

В. 177. Гощко Тимко.

В. 179. Настєш Василь.

В. 182. Шимїн Гарасим, Артімович Іван, Лісгїнович Петро.

В. 184. Волчко Мих., Німець Іван.

В. 186. Логїнєць Анна, Возний Марія.

В. 187. Бай Теодор.

В. 196. Мігальо Іван.

В. 197. Стрїнєвус Ілько.

В. 198. Фочило Яков, Крупац Николаї, Кавалець Николаї.

В. 203. Павчак Юліан.

В. 207. Біс Дорота, Лях Іван, Мацїолойтис Матїй.

В. 208. Гїрда Іван.

В. 209. Коцаба Дмитро, Фецяк Стефан, Боднар Гр., Жовтко Ф.

В. 213. Кушнер Іван.

В. 214. Ігнат Марія.

В. 217. Романчук Іван.

В. 219. Шрамко Андрей.

В. 220. Назарєвич Варвара.

В. 221. Клебан Михайл, Кривий Дмитро.

В. 222. Бацїк Петро, Цюгємка Мих., Гундзюк Конст., Вігюк Іван, Бігусяк Мих., Руяк Юрій, Кїндєрєш Йосиф, Лїпо Михайло, Чїхонь Алекс., Сїфїн Петро, Красінський Василь, Марїнюк Василь, Лашковський Френк, Міловський Павло, Хорош Андрей.

В. 223. Мазур Іван, Ватраль Петро, Пірко Николаї, Масляний Павло.

В. 225. О. Лука Біляньський, Харів Николаї, Хамандюк Юр.

В. 226. Рапуга Френк.

В. 228. Кудлик Розалїя, Рашєвич Катерина.

В. 229. Куча Фецько, Мачїшин Стефан, Куча Семан, Слївїник Павло, Осташ Михайл, Словіковський Антїн.

В. 234. Сташко Тимко, Пілат Панько.

В. 153. Будз Стефан, Дубіль Василь Присташ Іван.

В. 237. Дмитрач Гїляр, Федчак Василь, Баган Михайл, Тимань Іван, О. Орун Захар.

Полюга Миколай, Штєник Петро, Дрозд Іван, Дидьо Петро, Ковальчук Грїць.

В. 256. Павелко Михайл, Юрчак Василь.

В. 259. Лїзак Василь.

В. 263. Тугай Іван, Янїцїв Михайло.

Т. Лабовський, рекод. секретар.

Чи Ви єсьте ХОРІ?

Якщо Ви хорі або терплячі, як що занедбали свою недугу, если єсьте змучені, коли не маєте апетиту або хорусте на страту сил, безсонницю, біль голови, заворот, жолудкові корчі, недуги утроби і нирок, то найдете значну полєкшу, уживаючи

„TRO-JOWKI“

Для хорих і блїдих жінок „Tro-Jowka“ представляє велику вартість і кожда недужа жінка повинна її спробувати.

„Tro-Jowka“ є до набуття в кожїм другосторї. Питайте там о нїю або покажіть назву, а коли аптїкар її не має або не хоче о нїю постарати ся, то пишїть впрєст до фабрїканта, посилаючи 25 і 5 центів в марках на перєсылку, або за 4 пудєлочка 1.00 дол.

B. J. Czyzewski,
Dep't B,
Braddock, Pa.

Росїйсько-Американська Лінія.
Одинона без перєсїданя поміж Америкєю і Росїєю.
(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ відпливають з Нью Йорку:

„Лїтуанія“	— 9 то лютого 1910 о год. 2 їй по пол.
„Росїя“	— 23-го лютого 1910.

Цїни шїфнарт:

До Роттердаму.	До Лївадії.
\$31.00 — III клєса — \$39.00	\$32.50 III клєса \$38.50
\$33.00 III клєса \$40.00	\$43.00 — II клєса В — \$50.00
\$50.00 — II клєса А — \$60.00	

З Лївадїї:

II клєса А \$57.50	— II клєса В — \$62.50
III клєса \$38.50	

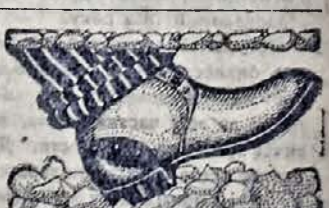
Крім того пєсажирі III-їю клєсою платять \$4.00 як, такєу лївадїю американським правитєлєством.

A. E. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК.

Кождїй вечєри може заробити 3.00 долєри. Прощу написати до нас по інформації. Хто у нас купує книжки, дістає гарний дарунок. Пишїть по цїнєх руських книжок на адресу:

5-13 JOHN IWANICZ,
157 Middle Ave., Garfield, N. J.



Книжки

які можна дістати вслядї книжок „Свободи“:

Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7 6	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про зьвірата	30
Дві левади і т. п. С. 5	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6	15
Емігрант	15
Жовірт	10
Журавлі	10
Житє зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-упорських Русинів	15
Новий Завіт	50
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Почуся	10
Про кінець світа	15
Псалтир	51
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповідання	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стрілья на смерть, робітничя драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хло з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мучки ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач	60
Польско-англійський тлумач	60
Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	\$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:
Книжочки колекторські церковні 10
Книжочки Братські 10
Помяник померших душ 10
Метрики хрещеня 3
Метрики шлюбні 3
Метрики смерті 3

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвишка і нерозділені зиски \$93,000.00.
Заснований 1864 року.
Проводить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні мовні ордери, драфти і черґові гроші до всіх частин світа, позичає гроші на реальність. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500,000.00.
Гроші переїдає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Позір Братства!
Роблю всі братські річі найліпше і найкраще, а найліпшого матеріялу за дуже приступні ціни і за роботу гарантую. Продаю книжки і на кадане посилаю цінаки.
Безміс довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч а чужиня; удавайте се до своєї Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

COPENHAGEN SNUFF

Обов'язуємось виміняти, если костюмер оплатити кошта пересилки (послі скалі наших цін), сей пакет Copenhagen Snuff на пильну табаку нашого виробу в кожній часті перед впливом ограниченого на нїм часу і з застереженєм, що сей пакет не був ушкоджений, до вислїдї його з нашої фабрики. — Лишень нові пакети приймаємо до виміни; ми мусимо бути повідомлені і мусимо дати уповажненє на зворот товару перед його вислїткою до нас. — Copenhagen Snuff є зроблена з найліпшого, старого, ядерного і запашного листя тютюнового, до котрого додані сїмь такі домішки, котрі сїмь складовими частями натурального листя тютюну і з найліпшого запашних соків. Препарація табаки задержує в нїй всі добрі часті а усуває гіркість і клас з тютюнового листя.

COPENHAGEN SNUFF є найліпшою світовою табакою до носа і до жутя.

Повисма гаранція находить ся в кожній пачці Copenhagen Snuff.

Фабрикація табаки є умітною препарацією тютюну для ужитку людей. Препарація тютюну має такий самий вплив як варенє на страву або ферментованє на вино. Copenhagen Snuff є головною уживана як тютюн до жутя. Позаяк вона є з дрібних зерен чистого тютюну, тому є спільнішою, а уживанє її є о много практичніше, бо вона держить ся довше. — Если нема такої табаки в склєпах в Вашій околиці, то ми вислїмо її по звичайній ціні, за попередню оплатою, до якої небудє місцевості Сполучених Держав і доставимо кожній бажаний гатунок копенгагьської 5-центової табаки

AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S, 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлі, шапки, відзнаги, хоругви, уніформы.



В. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST. SHENANDOAH, PA.



Ш. з 17 камінцями жєлїзничий годинник для музик і жінок, хакруче ся без ключика, поволочуваний, а гаранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вприваї. Ходить безупинно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при жєлєвничих, і гарантує ся на 20 літ. Не звичайна нагода. — Ми вислїмо сей годинник на кождо адресу за послїдплатою (C. O. D.) \$5.75 і за варту пересилки з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такої годинник у вишнього купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14-кв. золотом поволочений ланцетом з дарованом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1011 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Русини Німбурга!

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЦО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старатеся цінавати та пічїть складати свої оцдаючі в стейтовім Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої. Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші оцдаючі. У нас складають гроші церковні, братські, сирітські і т. д. Кожній, що має у нас гроші, гарантує ся банком свїт стейтових контролерів.

Продаємо корабельні карти на найліпшій лінії, а гроші до краю висилаємо по почтовім курсі

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St. South Side, Pittsburg, Pa.
Й. Е. Рот, през А. П. Міллер, кас. Ол. Бучак, ур. банк.

Одпочивай руский адвокат і нотар на цілу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА
Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в Галичині Процеса спадкові і ґрунтові. Відбор гроші від довжників. Справи військові Споряджує контракти, левомоція і всі інші документи. Перепроджує ітабу ліцій і всі види гіпотечні. 3-3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA.
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, I. L. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

Папері листові
Продає друкарня „Свободи“ 184 Hudson st., New York.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей



з кав-пією 15,000 долларів і всім пропаном Стейму 1/2 тонни

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує олідуєчі справи:
Пересилає гроші до всіх країв по цінах можливо найліпших і як найкорше.
Продає Шиферти на ріжні ліній корабельні до старого краю і в краю до Америки по найліпших цінах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажі осмотрові підписом конауля; переброджує великі гроші справи зі судами і старокравними властями.
Пологоджує справи військові, як увільненє від армії, військової контролю, увільненє від вправ і т. п.
Міння гроші — старокравні на американські і американські на краєві після бїжучого курсу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, широ-руська церковно-народна газета.

Виходить в Філядельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Копітує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читаєте, що пишуть за „Душпастир“:
Canora, Sask., Canada, Mart 29, 1909.
Всєчасна Редакція Душпастир! — ...Привітаю Вам щирю правду, що мілка часопис так не доволїла мене, як ся наша, дорога часопис „Душпастир“... Ся часопис то єсть так, якби в дуже сильну пошуку, легкій, манїстичній доц... Нашей засяла благодать Божа над сїм початком так гарного і святого діла! — З поважнєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастир“, майже щодня. Тож замовляйте „Душпастир“ чим-ськоше для себе і для Ваших своїх і звякомїх тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хаті

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Правничя і нотаріальна канцелярія

Переводить найтяжчі процеси, зладжує ріжні документи, як контракти, повновласти, довжні скрипти, цесії, інтабуляційні поданя і др., як взагалі всякі справи судові у старому краю.

Пишіть прямо на сю адресу:
B. JAKUBOWSKI & SON,
No. 450. FOURTH AVENUE, PITTSBURG, PA.

ПОЗІР! **ПОЗІР!**

Жабкорисніша і наббезичніша льокація капіталів в Товаристві торговельно-промисловім

„Сокільський Базар“ у Львові від акціон 5% Від уділів 6%. Можна мати більше число уділів.

Позір! Жабліпші товари продає Товариство „СОКІЛЬСЬКИЙ БАЗАР“ у ЛЬВОВІ.

Святоточні карти серия 10 штук — штука 16 цт.
Картки з вишивками, українські красавиці, Соколи по 12 цт.
Січниського, Шевченка, Хмельницького, Мазеши по 6 цт.
Календарик на 1910 — 20 цт.
Портрети Шевченка, Хмельницького, Мазеши в ріжних цінах.

Вишивані сорочки від 12 — 18 К. вишив. краватки по 4 К.
Гудульські фартухи від 4 — 16 К. Козацькі шапки по 5 К.
Кинтарики від 8 К. Гердани до годинника від 2 — 6 К.
Пачоркові пояси від 10 — 60 К. Билими по 20 К. За шпильки з соколом по 50 з гербом брошки, спилки по 50 цт.
Для віпродуєчих работ. Гроші висилати на перед.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“

під покровом св. Арх. Михайла.
„RYZNYCIA“ 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від \$30—65.00
Ризи свїтлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихарі від \$6.00
Ручники, вилтони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від \$20, 35, 40, 50 і висше
Лїхтарі, Служебники, Евангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цьвітї на престол і до свїчок по ріжній ціні.
Прймає ся замовленя на нові річи як таном і до направи старі ризи

Свїтло церковне:
СВІЧКИ ВОСКОВІ (декоровані) з образками по 26 цт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Свїчки воскові ручно декоровані 50 цт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройці ручно декоровані по 4.50 дол. { Усля до кадильницї 28 цт.
Пачка (120) запалїчів 24 цт. { Олива гальон 1.10 дол.
Свїчки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
4 на ф. і 6 на фунт 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Свїчки стеаринові 16 „
4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Свїчки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цт.
Кадило 50 і 55 цт. за фунт.

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко
виконує усіля роботи входиє в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛДАХИНИ і т. д.
Золотить і малує ікони.
Усі роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Одинона вірцево уряджена ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудило добре вишколений друкарський персонал, посідає найновіші машини, як томе ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує **всякі друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Вив. Родички, як тоже Відділі і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішом.

Хто лип раз покоптує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болять, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.